

**PÄRNU MAAKONNA
RAHVARAAMATUKOGUDE
2021. AASTA TEGEVUSE ARUANNE**

Sisukord

Sissejuhatus	4
1. Põhilised tegevussuunad	4
1.1 Koroonaviiruse mõju	5
2. Juhtimine	8
2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:	8
2.2 Eelarve	9
2.3 Projektid.....	9
2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng	11
2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest	12
2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused	13
2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised	14
2.4.4 Erialahariduse omandamine	14
2.4.5 Töötajate tunnustamine	14
2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine	15
2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele	15
2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas.....	15
3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine	15
4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused.....	20
4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine	22
4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused.....	22
4.3 RVL teenindus.....	25
4.4 Laste- ja noorteteenindus	25
4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine	25
4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine.....	26
4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine	26
4.4.4 Laste- ja noorteüritused	28
4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused	29
4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond	31
4.6.1 kohalikul tasandil	31
4.6.2 riiklikul tasandil.....	33
4.6.3 rahvusvahelisel tasandil.....	34
4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele	34

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded.....	34
4.9 Andmebaasid.....	36
5. 2022. aasta tegevused.....	36
LISA 1. Personali koolitus	37
LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised.....	37
LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid.....	38
LISA 4. Laste ja noorteüritused	38
LISA 5. Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine.....	47

Sissejuhatus

Tabel 1

Maakonna/li nna nimi	Elanike arv (01.12.2 0)	KOV-de arv maakonn as	Üldkasutatav ate raamatukogu de arv	Harukora amatukog ugude arv	Teenindus punktide arv	Kokku
Pärnu maakond	86 784	7	10	40	4	54
Pärnu linn	51 374		1	11		12

1. Põhilised tegevussuunad

2021. aastat iseloomustasid sarnaselt sellele eelnenud aastale sagedased piirangud seoses COVID-pandeemiaga, mis tõi muudatusi kõikide raamatukogude töös. See tingis vajaduse olla valmis muutma oma tavapäraseid praktikaid ja kohanema kiirelt uute olukordadega, et lugejateenindus ei kannataks. Rohkem pöörati tähelepanu käte desinfitseerimisele, distantsi hoidmisele ning suurem osa aastast tuli siseruumides kanda maski. 2021. aastat iseloomustab asjaolu, et paljud inimesed, kes polnud ammu või üldse raamatukogus käinud, pidid sammud sinna seadma, sest raamatukogudest said kohad, kus paljud inimesed, peamiselt just eakad, said abi erinevate e-teenuste kasutamise osas. Üheks plahvatuslikult kasvanud uueks teenuseks raamatukogus sai COVID-passide loomine ja väljaprintimine, mida raamatukoguhoidjad ise eakate külastajate eest internetis suures osas pidid tegema.

Viiruse leviku tõttu olid raamatukogud kevadel riikliku määruse tõttu lugejatele suletud peaaegu kaks kuud (11.märts – 3.mai). See tähendas seda, et lugejaid ei tohtinud lubada raamatukogu ruumidesse riulite vahele, lubatud oli osutada kontaktivaba teenust. Aasta jooksul juhtus sedagi, et seoses töötajate haigestumisega COVIDisse pidid raamatukogud veel lisaks kinni olema. See tähendas ka kontaktlaenutuste ärajäämist. Iga raamatukogu leidis sobivad kontaktivaba laenutuse alternatiivid, et lugejateenindus ei kannataks.

Märtsis integreeriti lugejaportaali Lugeja.ee riigi autentimisteenusega TARA. Seeläbi taastus sisselogimine mobiil-IDga, millest lugejad väga puudust tundsid. Samuti lisandus sisselogimine smart-IDga. Sellise võimaluse tekkimine suurendas tunduvalt raamatute reserveerimist lugejaportaali kaudu. Oktoobris lisandus võimalus end lugejaks registreerida veebis.

Pärnu Keskraamatukogus jätkusid 2020. aastal alguse saanud teematunnid AS Hoolekandeteenused erihoolekande klientidele. Pandeemia tõttu asendusid kohtumised raamatukogus kohtumistega veebis Teamsi-keskkonnas. Lisaks Pärnumaa klientidele osalesid kord kuus toimunud veebikohtumistel Saaremaa, Läänemaa ja Raplamaa erihoolekande kliendid.

Pärnu Keskraamatukogu alustas ettevalmistusi RFID-le üleminekuks. Investeeringute kavasse kinnitati rahaline summa ja alustati hanke kokku kirjutamist.

Vändra, Sindi ja Sauga raamatukogudel oli uue teenuse – raamatukappide tulekuga võimalik kontaktivaba laenutust uuele tasemele viia. Samamoodi aitas kontaktivabale laenutusele kaasa

Lavassaarde, Audrusse, Jõõpresse, Pootsi, Tõstamaale, Torisse ja Virtsusse tagastuskastide paigaldamine. Tavaliseks said veebikoosolekud ja veebikoolitused, mis küll lahendasid olukorra, kuid osade töötajate arvates ei asendanud vajadust reaalse inimekontaktide ja silmast-silma suhtluse järele. Koostööd tehti külaseltside, muuseumide, lasteaedade, koolide ning päeva- ja noortekeskustega, samas oli koostöö lasteasutustega – ringid, ekskursioonid – pausil, mis vähendas tunduvalt ka laste laenutuste arvu. Piirangutevabal ajal püüti teha tasa seda, mis vahepeal pausil pidi olema – ühed raamatukogud korraldasid raamatulaatasid, mälumänguseeriaid, teised võtsid osa muinsuskaitsepäevadest erinevate tegevustega, viidi läbi raamatuklubisid täiskasvanutele ja lugemisringe lastele, samuti korraldati kohtumisi kirjanike ning tuntud inimestega. Jätkuvalt tegelesid raamatukoguhoidjad süvendatult koduloo uurimise ja säilitamisega. Raamatukogude kinniolemise aeg andis paljudele raamatukogudele võimaluse teha remonti või kolida ringi riuleid. Mõnes kohas parandati küttesüsteeme. Mitmes raamatukogus uuendati ja värskendati ruume, loodi või tehti mõnusamaks laste- ja noortenurgakesi ning soetati uut IT-tehnikat.

Tublilt korrastati fonde, kandes maha aegunud, seisma jäänud ja katkisi raamatuid, mis aitas kaasa raamatukogude värskemale väljanägemisele ja ühtlasi parandas ringlust. „Lugemisisu” programm lastele rakendus taas paljudes raamatukogudes ning osades raamatukogudes sai hoo sisse esimest korda. Sotsiaalmeedias tehti usinalt postitusi, et raamatukogusid päris ära ei unustataks. Tore on, et oli neidki raamatukoguhoidjaid, kelle südameasjaks oli raamatukogu tegemiste kajastamine lisaks kodulehele ja sotsiaalmeediale ka kohalikes ajalehtedes.

Surju, Treimani ja Uulu raamatukogud tähistasid 100. ja Häädemeeste raamatukogu 95. juubelit. Selle puhul korraldati temaatilisi näitusi ning üritusi.

Lavassaare ja Audru raamatukogu endised töötajad läksid pensionile ja tööle asusid uued töötajad, kes elasid töösse kiirelt sisse ja on teinud ära suure töö kogude korrastamisel. Audru raamatukoguhoidja on algatanud hea koostöö samas majas asuva Audru muuseumiga.

Pärnu-Jaagupi raamatukogu valiti Pärnumaa aasta raamatukoguks 2021, kuna raamatukogutöötajate hea koostöö, uued ideed ning tubli töö paistis raskel aastal eriti silma.

Seoses kohalike omavalitsuste valmistega tegid mitmed uued vallavanemad külaskäike ka raamatukogudesse, mis tähendab, et raamatukogudel on endiselt tähtis roll kohalikus kultuurielus.

1.1 Koroonaviiruse mõju

TEENUS

Suuremas osas aastast tuli vastavalt riigis kehtestatud reeglitele siseruumides kanda maske, desinfitseerida käsi ning hoida distantsi, lisaks tuli kontrollida üritustel osalejate COVID-tõendeid. Kontaktivaba laenus võimaldas piirangute ning raamatukogude kinniolemise ajal pakkuda raamatukoguteenust. Seetõttu suurenes ka näiteks lugeja.ee portaalis raamatute reserveerimine ja lugejaks registreerumine.

Pandeemia olukorras kannatasid maaraamatukogud kui kogukonnakeskused kõvasti.

Raske olukord tekkis näiteks neil raamatukogudel, mis asusid hooldekodudega samas majas (Pootsi, Jõõpre), kus külastajad polnud pikalt majja lubatud. Mõelda tuli uutele lahendustele,

mida kasutada, et klienditeenindus ei kannataks. Jõõpre raamatukogu võttis kasutusele nõ tagumise ukse, Pootsi lugejad said raamatud kätte akna kaudu.

Reserveerimiseks kasutati kinniolemise aegadel palju helistamist, raamatud anti üle kas õues või koridoris. Mõned raamatukoguhoidjad tegid ka kaugtööd. Suurenes koduteeninduse osakaal – raamatukoguhoidjad viisid raamatuid, ajalehti, ajakirju nii postkastidesse kui koju kätte. Paljudes raamatukogudes hoogustus sotsiaalmeediasse uute raamatute saabumisest postituste tegemine, mis omakorda soodustas uute raamatute laenutamist.

Kannatada said need raamatukogud, mis olid lasteasutustega samas majas. Kui lasteasutused olid suletud – distantsõppel või kui haiguskolded laienesid, olid ka raamatukogud kinni. Lastegruppide külastused ja ringid oli pausil. See tingis omakorda laste laenutuste arvu ja külastuste arvu vähenemise.

Kõige laialdasemalt kasutusele tulnud uueks teenuseks sai COVID-passidega seonduv. Raamatukogudest said kohad, kus raamatukoguhoidjad pidid enamusel kordadel aitama (enamasti eakatel) digilugu.ee lehel neid luua kui ka välja printima, sest vanematel inimestel antud oskused puuduvad. Võrreldes teiste maakondadega oli Pärnu linnas ja maakonnas selle teenuse pakkumine üks suuremaid.

Koroonaviiruse ajal tõusis lugejaportaali iseteeninduse kaudu raamatute reserveerimine. Kuna kuni märtsi lõpuni ei toimunud lugejaportaali mobiilID-ga sisse logimine, tuli paljudele huvilistele meili- või telefoni teel luua portaali sisselogimiseks paroole. Rohkem hakati teavikuid tellima raamatukappi. Kuna raamatukogus oli maskikandmise nõue, siis osad inimesed ei külastanud raamatukogu just seetõttu ning tellisid raamatud kappi. Lugejate jaoks oli oluline nii kontaktivabade teenuste olemasolu kui ka see, et saaks raamatukoguteenuseid kasutada endale sobival ajal.

Raamatukoguhoidjad käisid haigusperioodidel üksteist asendamas, et tagada raamatukogude lahtiolek (keskraamatukogust haruraamatukogusse).

Kevadel telliti rohkem ka elektrooniliselt edastatud dokumente (skaneeritud või pildistatud leheküljed). Eelmise kevade kogemused olid juba olemas ja oskasime probleeme paremini lahendada.

TARISTU

Pärnu Keskraamatukogus kasutati kogu aasta usinalt raamatukappi tellimise võimalust. 2021. aasta jooksul telliti kappi 4312 raamatut või raamatupakki. Märtsis-aprillis, kui raamatukogu avafondi kasutada ei saanud, tõusis kappi tellitavate pakkide hulk ca 600 pakini kuus, muul ajal telliti kuus u 300 pakki. Aasta viimastel kuudel, kui nakatumiste hulk jälle tõusis, telliti kappi pea 500 pakki kuu jooksul.

2021. aastal said ka Sindi, Sauga ja Vändra raamatukogu Kultuuriministeeriumi projekti kaudu endale soetada raamatukapid.

Koongasse, Lõpele, Virtsusse, Varblasse ja Kõmsile paigaldas Omniva koostöös omavalitsusega postipakiautomaadid, kuhu raamatukogu registreeritud kasutajatel oli võimalus tellida kontaktivabalt raamatuid. Töötajad läbisid sellealase koolituse. Pakiautomaadi kasutamise katseaeg oli 6 kuud, teenus raamatukogu kasutajatele tasuta, mille jooksul laekusid

siiski vaid üksikud raamatutellimused. Küll aga hakkasid inimesed seda aktiivselt muude pakkide tellimiseks kasutama, mistõttu sügisel paigaldati neid juurde. Prooviperiood näitas seda, et raamatukoguteenuste puhul ootavad maainimesed inimkontakti, raamatute soovitamist ja kohalikke uudiseid, mida postiautomaadid ei paku.

Ka Vändra raamatukogus prooviti juunist detsembrini Omniva ettevõtmisel postipunkti teenust raamatukogus, mis liigse töökoormuse tõttu jäi lühiajaliseks, sest postiasutuse tööd oli palju ja kannatas raamatukoguteenus.

Pärnu Keskraamatukogu soetas teise tagastuskasti, sest olemasolev jäi väikeseks. Uus kast paigaldati raamatukapi kõrvale, mis asukohalt on mugavam autoga liikujatele ja neile, kes tulevad raamatukapist uusi raamatuid võtma. Samuti paigaldati tagastuskastid Audru, Lavassaare ja Pootsi raamatukogude juurde.

EELARVE

Osta tuli desovahendeid ja maske. Kontaktivaba laenutuse tarbeks tuli soetada kilekotte.

Pärnu Keskraamatukogu eelarvesse lisati kuluartikkel „vältimatud kulud“, mis andis võimaluse osta desojaamad keskraamatukogusse ja Ranna raamatukokku. Maskid ja kindad saadi ühishanke kaudu linnavalitsusest.

TÖÖKORRALDUS

Raamatukogud olid Pärnumaal erinevatel aegadel sunnitud kinni olema. See tingis nii kontaktivaba laenutust, koduteeninduse suurenemist, rohkem meilide, sotsiaalmeedia ja telefoni teel külastajatega suhtlemist. Üritustega seonduvalt näitas aasta, et plaane oli raske teha ja palju planeeritud üritusi jäi ära või tuli edasi lükata. Kui teisel poolaastal oli lubatud üritusi korraldada, tuli kontrollida osalejate COVID-tõendeid.

Võrreldes 2020. aasta kevadega, said lugejad soovitud raamatud kätte kontaktivabalt, kuigi raamatukogud olid lugejatele suletud. Raamatukogud teenindasid lugejaid tavalistel raamatukogu lahtiolekuaegadel, lugejad riulite vahele ei pääsenud, pidid raamatud ette tellima. Lugejate soovidesse suhtuti paindlikult: kui lugeja tuli juba raamatukokku ja tal polnud raamat ette tellitud, siis see talle kiirelt fondist toodi. Tagatud oli juurdepääs internetile. Väikestes raamatukogudes, kus nõudlus oli väike oli see kokkuleppel raamatukoguhoidjaga, Pärnu linnas sai arvutit kasutada Rääma raamatukogus. Pärnu linnas kasutas avaliku teabe saamist väga vähe inimesi.

Pärnu Keskraamatukogu avafondi ei saanud lugejad kasutada 11. märtsist kuni 3. maini. Sel ajal reserveerisime ja pikendasime ning vastasime teemapäringutele telefoni ja meili teel ning komplekteerisime lugejate soovitud raamatuid pakkidesse ja viisime need lugeja jaoks infoletti või raamatukappi. Enamalt jaolt sama töökorraldus toimus ka haruraamatukogudes. Kaugtöö tegemine raamatukoguhoidjatel on pea võimatu, koduse arvuti taga saab teha vaid ühe väikese tööloõigu, pikendusmeilidele vastamise. Kõik muu tuleb teha raamatukoguhooones kohapeal.

Keskogus rakendasime infoletitööle muusikaosakonna, saksa saali ja perioodikasaali töötajad, sest teiste osakondade töömaht suurenes ligi poole võrra. Kui suur osa lugejaid otsib tavaliselt endale meeldivat või vajalikku kirjandust avariilult ise, siis külastuseks suletud ajal pidid kogu soovitud kirjanduse välja otsima meie töötajad. Meie töötajad pidid ka asendama haigestunud või isolatsooni suunatud haruraamatukogude töötajaid. Samuti tuli rohkem jagada

lugemissoovitusi ja aimata lugejate eelistusi, sest nii telefoni kui meili teel küsiti „sarnaseid raamatuid, nagu eelmine kord sain“.

Kõik töötajad ootasid pikisilmi piirangute lõppu, sest lisaks füüsilisele väsimusele väsisas selline olukord ka vaimselt. Terviseohutust silmas pidades sai igapäevaseks normaalsuseks töötamine maskides. See tegi töötamise raskemaks. Rääkida tuli valjemini ja lugejatega suhtlemine võttis rohkem energiat. Raamatukoguhoidjate koolitused toimusid COVID tõendi alusel või viidi üle veebikeskkonda.

Kogu aasta oli töötajatele väljakutseks suhtlemine haigete lugejatega, kes ikkagi külastasid raamatukogu, ise oma haigestumist mainides. Töötajaid kaitses vaid mask ning pindade ning käte pidev puhastamine/desinfitseerimine. Inimesed peaksid kasutama teisi raamatukogude pakutavaid võimalusi endale haigestumise ajal raamatute broneerimiseks ning mitte pisikukandjatena ringi käima.

Läbi aasta oli palju võimalusi erinevatest koolitustest ja loengutest virtuaalselt osa saada ja nii end täiendada.

PARIMAD UUED PRAKTIKAD

Pärnu Keskraamatukogu hakkas korraldama kaks korda kuus veebikoosolekuid nii valla raamatukogude direktoritega kui Pärnu linna osavaldade raamatukoguhoidjatega, mis toimusid väga hästi ning leidsid positiivset tagasisidet. Tori valla raamatukoguhoidjad kohtusid kord nädalas Teamsi'is.

Piirangute ajal hakati pakkuma palju veebikoolitusi, mis on osutunud üsna populaarseteks, neist osavõtt on olnud suur, kuna osalemiseks ei ole kuskile vaja sõita ja tööpäeva loovutada.

Paljud lugejad said teada lugeja.ee leheküljel raamatute otsimise ja reserveerimise võimalusest, mille tulemusena on nad jätkanud e-teenuse kasutamist.

2 Juhtimine

2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:

Alates 01.02.2021 töötab üks inimene (1,0 koormusega) nii Aruvälja kui Jõõpre raamatukogus. Muutusid mõlema raamatukogu lahtiolekuajad. Aruvälja raamatukogu on avatud 2 päeva nädalas ja Jõõpre raamatukogu 3 päeva nädalas, millest üks on pühapäev.

Septembrist pikenes Lavassaare raamatukogu lahtioleku aeg teispäeviti tunni võrra ja kõikidel lahtiolekupäevadel on raamatukogu avatud samal kellaaajal (12.00-18.00).

Paikuse raamatukogu lahtioleku aeg pikenes esmaspäeviti 3 tunni võrra.

Tõstamaa raamatukogu raamatukoguhoidja puhkuse ajal oli koostöös Tõstamaa Õpilasmalevaga raamatukogu avatud kolmel päeval nädalas. Neljapäeviti ja reedeti 12.00-18.00 ja laupäeviti 11.00-16.00.

Muutus Lääneranna raamatukogu nõukogu koosseis. Kihnu raamatukogul on kolmeliikmeline nõukogu ja koosolekud toimuvad üks kord kvartalis.

Tori Valla Raamatukogu nõukogu pidas ühe väljasõidukoosoleku. Väljasõidul tehti ringkäik kõikidesse Tori Valla Raamatukogu haruraamatukogudesse. Tori vallas kinnitati

raamatukogude suviseks lahtiolekuajaks tööpäevad: esmaspäevast reedeni avatud, laupäeviti suletud.

Põhja-Pärnumaa valla Vihtra, Kaisma ja Pärnjõe raamatukogu lahtiolekuajad vähenesid 4lt päevalt nädalas 3le.

2.2 Eelarve

Tabel 2

Põhieelarve	Seisuga 31.12.20. €	Seisuga 31.12.21 €	Muutus %
Eelarve kokku	2272,208	2335,350	+2,7%
sh keskraamatukogu	1237,393	1345,740	+8,1%
Personalikulu	1476,206	1559,303	+5,3%
sh keskraamatukogu	871,000	930,200	+6,4%
Komplekteerimiskulu	388,765	394,224	+1,4%
sh KOV-lt	203,382	206,815	+1,7%
sh riigilt	185,383	193,762	+4,3%
sh keskraamatukogu	195,504	216,772	+10%
sh KOV-lt	85,489	89,670	+4,7%
sh riigilt	110,015	114,462	+3,9
Infotehnoloogiakulu	53,862	55,552	+3%
sh keskraamatukogu	23,139	21,553	-6,9%

Võrreldes 2020. aastaga suurenes maakonnas personalikulu 5,3% ja Pärnu Keskraamatukogus 6,4%.

Pärnu Keskraamatukogu omatulu suurenes võrreldes 2020. aastaga 21%. Suure osa tasulistest teenustest moodustas COVID-tõendite printimine ja lamineerimine. 2021. aasta tasuliste teenuste summast moodustasid viivised 42%.

Pandeemia ajal vähenes oluliselt saalide kasutamine, aga võrreldes 2020. aastaga on saalide kasutamine suurenenud 30%.

Keskraamatukogu eelarvesse planeeritud kulu koolituste ja sündmuste korraldamiseks moodustas 4,2% majanduskulu eelarvest. Piirangute tõttu jäid osad koolitused ja sündmused korraldamata. Loodame, et 2022. a saame kõik planeeritu ellu viia.

Pärnu Keskraamatukogu tasus RVL teel laenutatud väljaannete postikulu 134€ .

2.3 Projektid

Tabel 3 (täielik loetelu)

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus
ERÜ- „Raamatukogud-muuseumid-noored“- „Pärnu-Jaagupi noored õpivad kodukanti tundma“. Valmis lauamäng „Nuputades läbi Pärnu-Jaagupi“	1.06-01.11	900€	1949,80€

„Lugemisisu” - Eesti lastekirjanduse Keskus 18 Pärnumaa raamatukogu	Jaan-dets 2021		
Koostöö Paikuse Noortekeskusega projekti “Muuseumid-raamatukogud-noortekeskused” raames, toimus Paikuse raamatukogus kunstiteemaline töötuba ja fotonäitus.			
Vändra raamatukogu Kultuurkapital – näitus „Lilli Suburg 180“ roll-uppidel	1.01-31.07	200€	446€
Kultuuriministeerium – Raamatukapi soetamine Vändra raamatukogule. Kultuuriministeeriumi taotlusvoorst „Covid-19 puhangust tingitud erakorraline abi kultuurikorraldaja teenuse, toote, äriprotsessi või ärimudeli ümberkorraldamiseks“.	01.08-31.10	7320€	7675,99€
Raamatukapi soetamine Tori valla raamatukogule. Kultuuriministeeriumi taotlusvoorst „Covid-19 puhangust tingitud erakorraline abi kultuurikorraldaja teenuse, toote, äriprotsessi või ärimudeli ümberkorraldamiseks“.	Juuli - august	7320€	7500€
Are raamatukogu lugemispesa kujundamine Haridus- ja teadusministeeriumi/Tori valla huvihariduse projekt	Juuni	900€	900€
Tori Valla Raamatukogu II lasteraamatupäev Haridus- ja teadusministeeriumi/Tori valla huvihariduse projekt	September-oktoober	860€	860€
Suvine lugemisbingo lastele Haridus- ja teadusministeeriumi/Tori valla huvihariduse projekt	Juuni - august	270€	270€
ERÜ- „Raamatukogud-muuseumid-noored“- koostöös Lääneranna noortekeskusega valmis podcastisari "Virtuaalne raamatuklubi" Lihula	sügis	1000€	1000€

raamatukogus			
Pärnu Keskraamatukogu Raamatukogude arendamine Kultuurinisteerium	Mai-dets 2021	1480€	4980€
Erasmus+projekt Developing of Elderly's Digital Skills through Family Learning“	2020-2022	5380€	13448€

Lugemisisu programmis osales 18 Pärnumaa rahvaraamatukogu ja tagasiside raamatukogudest on väga positiivne. Võrreldes 2020. aastaga suurenes programmis osalevate raamatukogude arv 4 võrra. Rahalist arvestust saadud teavikute kohta ei ole tehtud.

Raamatukapid said Sindi, Sauga ja Väandra raamatukogu – see võimaldab lugejatel kasutada raamatukoguteenust ka siis, kui raamatukogu on suletud ning väga oluline on raamatukapp siis, kui tuli osutada ainult kontaktivaba teenust.

Pärnu Keskraamatukogu taotles Kultuuriministeeriumilt raamatukogude arendusprogrammist raha maakondliku seminarlaagri korraldamiseks, kuid pandeemia tõttu tuli laagist loobuda. Selle asemel korraldasime mai lõpus veebikoolituse avaliku esinemise ja eneseväljenduse teemal, septembri lõpus toimus üle pika aja esimene kontaktkoolitus – muutuste juhtimine ja nendega toimetulek, 21. sajandi raamatukogu ning raamatukogude arendamine.

Tori Valla Raamatukogu II lasteraamatupäev suurendas lastekirjanduse laenutuste arvu ja selle tulemusel on laste soov raamatukogus aega veeta tõusuteel, samuti soodustab seda meeldiv keskkond (Are raamatukogu lugemispesa kujundamine).

Haridusministeeriumi poolt Tori vallale eraldatud huvihariduse ja -tegevuse arendamiseks ning erinevate innovaatiliste noorsootöö tegevuste elluviimiseks mõeldud vahendite projektirahadest said 2021. aastal osa kõik Tori valla raamatukogud. See oli väga oluline toetus, sest raamatukogu enda eelarvest ei oleks piisanud nende tegevuste läbiviimiseks ning raamatukogu arenguks.

Pärnu Keskraamatukogu osaleb rahvusvahelises Erasmus+ projektis „Developing of Elderly's Digital Skills through Family Learning“ – projektis osalevad partnerid Leedust, Hispaaniast, Türgist, Itaaliast ja Bulgaariast. 2021. aastal toimusid projektikohtumised Bulgaarias ja Türgis. Sealsed projektipartnerid tutvustasid oma maade täiskasvanuharidust ning võimalusi, kuidas arendada digipädevuste õpetamist põlvkonnalt põlvkonnale. Samuti toimus projektikoordinaatorite kohtumine Pärnus, kus tutvustasime oma raamatukogu vastavaid teenuseid ja koolitusi. Osalemine rahvusvahelistes projektides on hea võimalus tutvuda teiste riikide raamatukogudega ja täiskasvanuõppe korraldusega.

2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng

Lavassaare ja Audru raamatukogus vahetusid raamatukoguhoidjad töötajate pensionile mineku tõttu. Aruvälja raamatukogu uued lahtiolekuajad on esmaspäev ja neljapäev, kuna sama töötaja töötab kolmel päeval ka Jõõpre raamatukogus, tõusis koormus 1,0 peale.

Paikuse raamatukogu lahtiolekuaeg nädalas pikenes 3 h võrra, ühe töötaja töökoormus tõusis 0,5lt 0,75 ametikohale.

Audru ja Lavassaare raamatukoguhoidjate töökoormus suurenes 0,68-lt 0,75-le.

Seoses töötaja vahetusega nimetati Pärnu Keskraamatukogu maateeninduse peaspetsialisti ametikoht koolituse peaspetsialisti ametikohaks. Ametijuhendi järgi on koolituse peaspetsialisti tööülesanneteks keskraamatukogus maakondliku funktsiooni täitmise jälgimine, koolituste organiseerimine ja vahendamine maakonna raamatukoguhoidjatele, koostöö vallaraamatukogude ja KOVidega.

Põhja-Pärnumaa valla raamatukogudes muutusid töökoormused: Kaisma raamatukogus vähenes töökoormus 0,85-lt 0,5-le ja töötaja töötab ka Pärnjõe raamatukogus 0,5 koormusega. Vihtra raamatukogu töötaja töötab 0,6 koormusega Vihtras ja 0,3 koormusega Suurejõe raamatukogus. Vaadati üle raamatukogude teeninduspiirkondade ja töötajate töökoormus vastavalt „Rahvaraamatukogude kvaliteedihindamise mudelile“. Seoses ühe Vändra raamatukoguhoidja pensionile minekuga ei võetud juurde uut töötajat, vaid reorganiseeriti tööd. Seoses sellega, et lahkunud töötaja asemele uut inimest ei palgatud, tõusid sisemiste ressursside arvelt raamatukoguhoidjate töötasu 100 euro võrra.

Lääneranna valla Lihula raamatukogus lisandus 0,5 koormusega raamatukoguhoidja.

Tori vallas kinnitati raamatukogude suviseks lahtiolekuaajaks tööpäevad: esmaspäevast reedeni avatud, laupäeviti suletud. Töötajate töökoormuse osas toimusid mõned muudatused. Tori vallas jätkus eelmisel aastal alanud traditsioon – igal kolmapäeval saatis raamatukogu direktor kõikidele töötajatele meili „Kiri kolleegidele“, mis on osutunud heaks mittevirtuaalseks koosolekuvormiks.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest

Lisa 1

2021. aasta märksõnaks võib pidada koolitusi. Viimased aastad on loonud hea võimaluse töölt lahkumata end erinevatel viisidel koolitada. Hulgaliselt veebikoolitusi, mida iga raamatukogutöötaja sai töökeskkonnast lahkumata kuulata ja vaadata ning otseselt töös rakendada. Kõikides keskraamatukogu osakondades ja haruraamatukogudes on olemas tehnilised võimalused veebikoolitustel osaleda. Vaatamata sellele, et pakuti palju veebikoolitusi, igatsesid raamatukoguhoidjad kontaktkoolitusi.

Juhtimisalastel koolitustel osaleti 7 korral, kuulati loenguid motivatsioonist, muudatuste juhtimisest ja kommunikatsioonist, teenuste kaardistamisest jne.

Pandeemia andis võimaluse osaleda ka rahvusvahelistel koolitustel, IFLA korraldatud 5 koolitusel osales 1 töötaja ja IFLA veebikongressil osales 1 töötaja.

Digipädevuse koolitustel veebis õpiti kasutama Canva keskkonda, kuulati jätkukoolitust kübertarkusest, õpiti looma infomaterjale vabavaralise tarkvara ja tasuta veebivahendite abil.

Rahvusvahelise projekti raames saadi kogemusi senioridele digipädevuste õpetamises. Pärnu Linnavalitsus korraldas allasutuste töötajatele digioskuste e-koolituse „E-kodanik“.

Osaleti teeninduskoolitusel, kus räägiti kvaliteetsest raamatukoguteenusest, osaleti teenusedisaini koolitusel ja võeti osa koolitusest „Kuidas saada hakkama raske kliendiga?“.

Teenustest ja teenusedisainist sai ülevaate koolitustel „Tuleviku raamatukogu – Tulevik on T kujuline: töö ja kompetentsid 21. sajandi raamatukogus“ ja teenusedisaini veebiseminaril – Eesti teenusedisaini päev „Ilusamat homset disainides“.

Aleksander Sibula erialapäev on raamatukoguhoidjate hulgas populaarne ja selle päeva programm on alati osalejatele huvipakkuv.

Lastetöoga tegelevad töötajad kuulasid loenguid algupärasest lastekirjandusest, digitorredate lugemisvõimalustest lastele jne. Järelevaatamise võimalus tagas koolitustel osalemise kõikidele töötajatele. Kirjanduskoolitustel kuulati ülevaadet Ilmar Laabani, Aidi Valliku ja Jan Kausi loomingust.

Lisaks erialastele koolitustele kuulati loenguid kodukandi ajaloost, osaleti suhtluskoolitustel jne.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et veebikoolitused on vajalikud, kuid raamatukoguhoidjad siiski eelistavad kontaktkoolitusi.

2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused

Tabel 4

Koolituse aeg	Koolituse teema	Koolitaja	Koolituse maht/kestus	Raamatukoguhoidjate arv/ KOV-de arv	Eelarve/Koolituseks kulutatud summa
30.04.21	„Kuidas ebakindlatel ja muutuvatel aegadel säilenõtkke olla“ (veebis)	Ave Eero Andras	4 h	57/7	tasuta
28.05.21	„Ülevaade ulmekirjandusest“ (veebis)	Reet Roosi	1 h	57/7	tasuta
28.05.21	„Avalik esinemine ja eneseväljendus“ (veebis)	Inga Lunge	2 h	57/7	600€
24.09.21	Kirjastus Tänapäev uued raamatud	Tauno Vahter	1 h	66/7	tasuta
24.09.21	„Muudatuste juhtimine, nendega toimetulek.“	Ragnar Siil	4 h	66/7	1000€

	21. sajandi raamatukogu ja raamatukogude aasta”				
29.10.21	Korrastades elu korda	Marie Pärkma	2 h	36/5	150€
26.11.21	Jaapani kultuur ja kirjandus	Kairi Jets TÜ	4 h	46/7	290€

Maakondlikel koolitustel püüame valida teemasid, mis on seotud erialase arenguga. 2021. teisest poolest alates saadetakse koolitusel osalejatele tagasisideküsitlus, kus osalejad saavad 5-palli süsteemis hinnata rahulolu koolituse teema, esineja ning korraldusega. Samuti saavad kõik kirjutada, mis koolituse juures meeldis või ei meeldinud. Tagasisidest saadud ettepanekutest lähtuvalt paneme kokku 2022. aasta koolitusplaani. Enamasti on raamatukoguhoidjad koolitustega ning teemadega rahul, oluliseks peetakse, et esinejad tuuakse nõ koju kätte. Suurimat vajadust tuntakse digikoolituste ja erinevate maade kirjandust tutvustavate koolituste järgi. Väga positiivse tagasiside sai Ragnar Siili koolitus muudatuste juhtimisest ja 21. sajandi raamatukogu visioonist. Nenditi, et on väga oluline, kui räägitakse valdkonna arengust huvitavalt ja arusaadavalt.

2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised:

LISA 2

2.4.4 Erialahariduse omandamine.

Pärnu Keskraamatukogu turundusjuht lõpetas TÜ Pärnu kolledži teenuste disaini ja juhtimise magistriõppekava omandades MBA kraadi. Magistritöö teemaks oli „Kliendirahulolu hindamine rahvaraamatukogudes Pärnu Keskraamatukogu näitel“.

Tõhela raamatukogu raamatukoguhoidja lõpetas TÜ VKA bakalaureuseõppe pärandtehnoloogia õppekava, lõputööks pindpõimevaip sisustustekstiilina Tõhela rahvamaja-raamatukogule.

Paikuse raamatukogu raamatukoguhoidja lõpetas kutsekoolituse ja sügisel alustas kutsekoolitusel Pärnu keskraamatukogu töötaja.

2.4.5 Töötajate tunnustamine.

Kultuuriministeriumi tänukiri - Koidu Tammepõld (Põhja-Pärnumaa), Lenna Eliste (Pärnu Keskraamatukogu), Liia Gentalen (Lavassaare raamatukogu);

Aasta lasteraamatukoguhoidja 2020 – Rita Raudsepp (Sindi haruraamatukogu);

Pärnu Keskraamatukogu tunnustus tööjuubelite puhul – Hiie Post, Heinike Sinijärv, Malle Koger, Ilme Miilimaa;

Lastekaitse Liidu ja Kõmsi rahvamaja tänukiri asendus- ja turvakodus viibivatele lastele kaisuloomade heategevusliku meisterdamise eest – Tiia Lepik (Virtsu raamatukogu);

Lääneranna valla tunnustus – Signe Tetsmann (Saulepi raamatukogu), Helen Voogla (Kõmsi raamatukogu), Luule Kaunimäe (Tuudi raamatukogu), Terje Roseniit (Koonga raamatukogu) Reet Rehtla (Lääneranna vallaraamatukogu) ja Tiina Ulm (Metsküla raamatukogu).

Pärnumaa aasta maaraamatukogu 2021 – Pärnu-Jaagupi raamatukogu;

Saarde Vallavalitsuse tunnustus – Riita Lillemets (Surju raamatukogu).

Häädemeeste raamatukogu ja töötajad said tänukirja Häädemeeste Näitetrupilt hea koostöö ja abi eest näituse korraldamisel.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine.

LISA 3

Pärnumaa raamatukogudes on aasta jooksul tehtud üksjagu – on tehtud pisiremonte, parandatud lagunenuid kohti, värvitud seinu. Pärns paljud raamatukogud said omale uued aknad. Kõige suuremat rahulolu tunnevad Vatla ja Massiaru raamatukogud, kes said omale uued küttesüsteemid. Samas on endiselt raamatukogusid, kus oleks vaja teha remonti, et parandada töötingimusi ja üldmuljet.

Alustati Pärnu Keskraamatukogu Ranna haruraamatukogu uute ruumide projekteerimist ja 2022. a lõpuks on planeeritud kolimine uutesse ruumidesse.

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele.

On endiselt raamatukogusid, kus puudub juurdepääs liikumisraskustega ja ratastooliga inimestel. Teema on aktuaalne ja olusid püütakse parandada. Pärnu-Jaagupi raamatukogu sai omale lifti, mis võimaldab nüüd liikumisraskustega inimestel ise raamatukokku minna.

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Ostetud on nii IT-vahendeid kui tegeletud WiFi ühenduste parandamisega. Enamikes raamatukogudes on väga hea IT-vahendite ja WiFi-ga varustus, samas on veel üksikud raamatukogud, kus on selles valdkonnas parendamisruumi. Seoses sellega, et pandeemia ajal tuli hakata tegema veebikohtumisi, tuli soetada raamatukogudesse kõrvaklappe ja veebikaameraid.

Märtsis lisandus Tõstamaa raamatukogu raamatukoguhoidja sülearvutile kuvar ja dokkimisjaam.

3. Kogud, komplekteerimine ja töötlemine

Kuna maakonna kõigi raamatukogude kohta ei olnud seekord võimalik statistikat saada, siis on aruandes arvandmeid enamasti vaid Pärnu Keskraamatukogu kohta.

2021. a eraldati väljaannete hankimiseks:

riigieelarvest Pärnumaa raamatukogudele kokku 193 762€, sellest Pärnu Keskraamatukogule 114 462€.

KOV-id eraldasid Pärnumaa raamatukogudele kokku 169 400€, sellest Pärnu Keskraamatukogule 89 670€.

KOKKU olid komplekteerimiskulud 363 162€, Pärnu Keskraamatukogul 204 132€.

Riik eraldas maakonna raamatukogudele väljaannete soetamiseks täiendavalt 30 367€, sellest 16 660€ Pärnu Keskraamatukogule.

Pärnumaa raamatukogud said väljaannete soetamiseks riigilt 1,9 € (2020 1,9), omavalitsustelt 1,95 € (2020 2,3€), Pärnu Keskraamatukogu 1,75€ (2020 1,7€) teenindatava kohta.

Tori vald suurendas raha väljaannete hankimiseks 5000 euro võrra. Omavalitsuste poolt eraldatud rahad vähenesid Lääneranna vallas 850, Põhja-Pärnumaa vallas 865, Saarde vallas 800 euro võrra.

Riigieelarvest saadud 193 762 eurost kasutati väärtkirjanduse ostmiseks 56 345€ ja kultuuriperioodikale 3 765, s o 31%.

3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

Kogude täiendamisel oli prioriteediks Eesti riiki, ajalugu ja kultuurilugu käsitlevate väljaannete, lastekirjanduse, teatme- ja teabekirjanduse, koduloolise kirjanduse, seejärel tõlkelise väärtkirjanduse ja tarbekirjanduse tellimine. Ilukirjanduse puhul eelistati eesti autoreid ja kirjandusauhindu saanud raamatuid.

Enamik maakonna raamatukogudest komplekteeris oma kogusid keskraamatukogu kaudu, ise komplekteerisid jätkuvalt Surju ja Tootsi raamatukogud. Vändra raamatukogu ostis riigi raha eest Pärnu Keskraamatukogu kaudu, aga KOVi raha kasutas komplekteerimiseks ise, seda kasutati eriti nõutud väljaannetele ostmiseks. Surju raamatukogu ostud sisestas e-kataloogi Pärnu Keskraamatukogu kogude arenduse osakond.

Lääneranna valla URRAM-i programmi kasutavate Koonga, Lõpe, Saulepi ja Varbla raamatukogude teavikute komplekteerimine toimus Pärnu Keskraamatukogu kaudu. RIKS-programmi kasutavad Lihula, Tuudi, Metsküla, Kirbla, Kõmsi, Virtsu ja Vatla raamatukogud tellisid raamatuid enamasti Rahva Raamatust ja töötlesid ise.

Kinnitati Tori valla ja Põhja-Pärnumaa valla raamatukogude komplekteerimise põhimõtted.

Raamatukogudesse (Pootsi-Tõhela, Jõõpre-Aruvälja, Kaisma-Pärnjõe, Suurejõe-Vihtra, Koonga-Lõpe), kus oli kahe kogu peale üks töötaja, telliti rohkem erinevaid nimetusi väljaandeid.

Komplekteerimine toimus vastavalt piirkonna lugejate soovidele ja nõudlusele, et tellitav oleks võimalikult paljudele huvipakkuv ja aktiivset kasutamist tagav. Telliti juurde kooliprogrammides nõutud raamatuid, õppijatele vajalikku kirjandust. Soetati koolieelikutele eakohaseid ja arendavaid raamatuid. Kordustrükkide ilmudes vahetati välja määratud ja lagunenenud eksemplare. Komplekteerimisotsuste tegemiseks vaadati üle raamatute leidumus lähimates raamatukogudes, et selle põhjal oma tellimusi kujundada. Komplekteerimisvajaduse otsustas iga raamatukogu ise, sest oma piirkonna lugejate soove teati kohapeal kõige paremini. Koostööd tehti vallasiseselt teatme- ja hinnalisemate raamatute soetamiseks. Raamatute hankimiseks tehti koostööd lasteaia- ja emakeeleõpetajatega.

Raamatute soetamise otsuste tegemisel oli kasu ka Lugemise väljakutse Facebooki-grupist, kust saadi head tagasisidet ja soovitusi.

Jätkuvalt olid populaarsed need raamatud, millest oli meediakajastusi, suur roll nõudluse kujundamisel oli ka raamatukaupluste müügi detabelitel. Loeti meeleldi eesti ilukirjandust, elulugusid, krimikirjandust ja reisikirju. Välisautorite armastus- ja kriminaalromaane hangiti sageli kirjastuste ja hulgi müüjate allahindlustelt soodushindadega.

Telliti kõik auhinnatud ja konkurssidel tunnustuse saanud lasteraamatud, abiks olid ka Eesti Lastekirjanduse Keskuse soovitusel. „Lugemisisu” projektiga liitunud raamatukogudel oli hea võimalus tellida Eesti Lastekirjanduse Keskuse kaudu laste- ja noorteraamatuid. Programmis osales maakonna 21 raamatukogu – Pärnu Keskraamatukogu lasteosakond, 3 keskraamatukogu haruraamatukogu, 14 vallaraamatukogude haruraamatukogu ja 3 kooliraamatukogu. Kokku saadi 769 eksemplari raamatuid, sellest Pärnu Keskraamatukogu sai 154 ja kooliraamatukogud 154. Projektiga liitusid kõik Tori valla raamatukogud. Sindi raamatukogu sai tänu projektile suurendada rohkem nõutud lasteraamatute eksemplaarsust.

Raamatukogudesse osteti koolikohustusliku kirjanduse kordustrükke. Raamatute hankimisel keskraamatukokku arvestati nii Pärnu Kolledži üliõpilaste, kutsehariduskeskuse õpilaste kui ka gümnaasiumiõpilaste vajadustega.

Teabekirjandusest telliti laiemat huvi pakkuvate valdkondade, nt majandus-, õigus-, tervishoiu-, tehnika-, aiandus- ja kodundusalaseid väljaandeid, samuti elukestvat õpet toetavat kirjandust. Kasutaja infovajadust püüti võimalikult mitmekülgsest rahuldada.

Jätkuvalt osteti lauamänge, mis leidsid aktiivset kasutamist – Pärnu Keskraamatukogu ostis 49 ja annetuse saadi lisaks 31 mängu.

Pärnu Keskraamatukogu kogude ringlus oli 1,1 (2020 - 0,9), kogude uuenemise protsent 2,6 (2020 - 3,4).

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

Kuna maakonna kõigi raamatukogude kohta ei olnud seekord võimalik statistikat saada, siis on selles aruandes arvanud enamasti vaid Keskraamatukogu kohta.

Lugeja eelistas paberandjal raamatut, e-raamatute vastu oli huvi väga väike nii linnas kui maal.

Raamatute hankimiseks kulutati Pärnu keskraamatukogus kokku 183 902€. Raamatuid osteti 13271 eksemplari (2020 12812).

Nimetusi sai Pärnu Keskraamatukogu juurde 4606.

Komplekteerimissummast kasutati raamatutele Pärnu Keskraamatukogus ca 90% (2020 86%). Raamatuid osteti Pärnu linna elaniku kohta 0,3 (2020 0,3). Eksemplaarsus oli keskraamatukogus 2,9 (2020 3,4), ostetud raamatu keskmiseks hinnaks kujunes 13,86€ (2020 13,06). Ilukirjanduse osakaal saabunud raamatutest oli 72% (2020 63%).

Pärnu Keskraamatukokku saabunud raamatutest (nii ostud kui muu kokku) oli 88% eesti keeles ja 12% võõrkeeltes. Võõrkeeltes sai Pärnu Keskraamatukogu 1646 eksemplari, sh inglise keeles 487 ja vene keeles 989.

Keskraamatukogus on ingliskeelset kirjandust loetud aasta aastalt rohkem, loeti nii klassikalist ilukirjandust, põnevusromaane, elulugusid ja armastusromaane. Venekeelseid väljaandeid osteti põhiliselt Pärnu Keskraamatukogule, vähesel määral ka Sindi ja Tootsi raamatukogule.

Pärnu Keskraamatukogu muusikaosakonnas oli põhirõhk eesti autorite ja esitajate nootide komplekteerimisel, samuti osteti lasteaedadele, lastemuusika- ja üldhariduskoolidele suunatud muusikateavikuid. Lähtuti nii maa kui linna erinevate lugejagruppide (näit tegevmuusikud, koolide muusikaõpetajad ja -õpilased, koolieelsete lasteasutuste õpetajad) vajadustest.

Saksa lugemissaali komplekteerimise pearõhk oli keeleõppematerjalidel, eesti autorite saksa keelde tõlgitud teostel ning uuemal Saksamaad puudutaval kirjandusel.

Pärnu Keskraamatukogu sai juurde 896 eksemplari annetusi, so 21,8% juurdetulekust.

Suurimad annetajad olid eraisikud, annetati ka inglise- ja soomekeelseid raamatuid. Annetasid mitmed asutused: Riigikantselei, MTÜ Pagulasabi, Swedbank, Tervise Arengu Instituut, Ungari ja Rootsi Suursaatkonnad, Pärnu LV, Pärnu Täiskasvanute gümnaasium jpt. Urmas Paet annetas 46 eksemplari oma raamatut „Euroopa Liidu mõjuka välispoliitika võimalikkusest”. Häädemeeste raamatukogule annetas kohalik toimetaja enda toimetatud raamatuid. Pärnu Keskraamatukogu muusikaosakond sai näiteks annetusena „Meie Repertuaari” puudu olnud numbreid ja keskaegsete madrigalide segakoorinootide sarja „Schola Cantorum”.

Lisaks tavapärasele komplekteerimisele hangiti väljaandeid ka järelkomplekteerimise teel, nii osteti juurde õpilastele vajalikku kirjandust, teabekirjandust, suurt nõudlust omanud väljaandeid. Järelkomplekteerimiseks kasutati erinevaid hulгимüüjate, raamatukaupluste, kirjastuste sooduspakkumisi ja kampaaniaid.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Perioodikat telliti vastavalt vajadusele ning võimalustele. Perioodikaväljaannete kallid hinnad seadsid raamatukogud valiku ette, mida tellida, mida mitte.

Kultuuriperioodikat telliti järgmiselt:

	Pärnumaa raamatukogud kokku	Keskraamatukogu
Kunst.ee	1	1
Akadeemia	6	3
Hea laps	14	2
Keel ja Kirjandus	3	1
Loomingu Raamatukogu	12	4
Looming	14	3
Muusika	4	1
Raamatukogu	9	2
Tuna	2	2
Teater. Muusika. Kino	6	3
Täheke	21	5
Vikerkaar	3	1
Värske Rõhk	3	1
Sirp	12	6

Perioodika hankimiseks kasutati Pärnu Keskraamatukogus 20 607€. Kultuuriperioodikat telliti kogu maakonnas 3765€ eest, millest KRK 1017€. Väljaandeid osteti maakonnas kokku 119 eksemplari, sellest keskraamatukokku 36.

Ajalehti telliti Pärnu Keskraamatukogusse 2021. aastal 20 nimetust, 50 aastakäiku. Tellitud on tähtsamad vabariiklikud päeva- ning nädalalehed, Pärnu maakonna päevaleht ja lähimate naabermaakondade päevalehed.

Ajakirju tellisime 82 nimetust 148 aastakäiku, millest 64 nimetust, 117 aastakäiku eestikeelsed ajakirjad. Tellitavate ajakirjade nimetuste arv aastal 2021 vähenes, kuid suurenes eksemplaarsus. Rääma harukogu tellis oma lugejatele huvi pakkuda võivaid väljaandeid juurde. Muul moel saime juurde 22 nimetust 29 aastakäiku ajakirju.

Tori valla raamatukogud kasutasid omavalitsuselt juurde saadud raha ka perioodika ostmiseks.

Pärnu Keskraamatukogu muusikaosakonna muusikaperioodikal oli kindel muusikahuviliste kasutajaskond, lisaks kasutasid neid kooliõpilased olümpiaadidel osalemiseks ja aastatööde kirjutamisel.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Auviste hankimiseks kasutati Pärnu Keskraamatukogus 3069€. Kokku osteti 231 (2020 223) auvist, annetuse saadi 50.

Auviseid osteti põhiliselt Pärnu Keskraamatukogu muusikaosakonnale. Prioriteediks olid eesti autorite ja esitajate, Pärnust pärit ja siin tegutsevate ning Pärnuga seotud muusikute helisalvestised, Viljandi Pärimusmuusikakeskuse poolt välja antud CD-d, Eesti Muusikaauhindade võitjad ja nominendid. Osteti ka maailma ja Euroopa nimekate plaadifirmade poolt parimaks peetud salvestisi, näit. GRAMMY auhinna saanute ja nominentide helisalvestisi.

Nõudlus auviste järele maaraamatukogudes praktiliselt puudus.

3.2 inventuurid, mahakandmised

Pärnu Keskraamatukogus kanti maha 10941 eksemplari väljaandeid, auviseid 12. Kuna 2020. a toimus Pärnu Keskraamatukogus ja Ranna harukogus inventuur, mille käigus sai maha kantud väga palju raamatuid, siis 2021.a kustutuste arv jäi tagasihoidlikumaks. Maha kanti enamasti lagunenuid ja lugejate poolt kaotatud väljaandeid. Eestikeelseid raamatuid kustutati 8430 eksemplari, võõrkeelseid 2511, sellest venekeelseid 2390.

Kogude korrastamisega tegeleti maakonna kõigis raamatukogudes, kogudest eemaldati ülearuseid ja lagunenuid eksemplare.

Pärnu Keskraamatukogu haruraamatukogudest kustutatud eksemplarid toodi keskraamatukokku. Osakondade töötajad leidsid nende hulgast enda kogusse vajalikke eksemplare, millega välja vahetada lagunenuid raamatuid või kogu täiendada.

Tori valla raamatukogud annetasid mahakantud raamatuid vanapaberikampaaniasse „Vanapaber pole praht” ja täiendasid Are ja Tori bussijaamades „Rändaja raamatukogu”.

Mahakantud raamatuid jagati lasteaedadele, lugejatele ja Pärnu Keskraamatukogus müüdi huvilistele väikese raha eest. Pidevalt jagati raamatuid tasuta („Võta raamat tasuta“ riil). Pärnu Keskraamatukogu viis mahakantud raamatuid ka Pärnu bussijaamas asuvasse „Rändaja raamatukogu“ riulisse.

Inventuurid toimusid 5 raamatukogus: Audru, Kihnu, Koonga, Lavassaare, Varbla.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Veebruaris avati Kabli laenutuspunkt, kuhu raamatuid saab läbi Häädemeeste raamatukogu (RVL), kohale viib need Häädemeeste valla raamatukogu juhataja.

Tammiste teeninduspunkt oli kinni 19.11.2020-07.10.2021.

Nagu eelmisel aastal, pakkus enamus Pärnumaa raamatukogusid kevadise eriolukorra ajal kontaktivaba laenutust.

Pärnu Keskraamatukogus ja Tori Valla raamatukogus viidi läbi nii töötajate kui lugejate rahulolu-uuring. Pärnu Keskraamatukogus läbi viidud lugejate rahulolu-uuring oli osa turundusjuhi magistritööst. Teoreetilistest allikatest selgusid olulised teemaplokid, mille järgi ehitati üles uuringu sisuline struktuur. Andmete kogumise meetodiks valiti kvantitatiivne uurimismeetod ankeetküsitlus, mis võimaldab haarata suuremat hulka vastajaid ja kergemini mõista klientide üldiseid hoiakuid, soove ja hinnanguid. Lisaks annavad süsteemselt sama metoodika alusel korraldatud küsitlused tulevikus võimaluse hinnata muutusi ja suundumusi. Pärnu Keskraamatukogu kliendi rahulolu-uuringu üldkogumi moodustasid Pärnu Keskraamatukogu täiskasvanud kasutajad. Küsitlusankeet saadeti raamatukoguprogrammi URRAM kaudu kõigile Pärnu Keskraamatukogu täiskasvanud kasutajatele, kes on andnud oma e-posti aadressi. 2020. aastal oli Pärnu Keskraamatukogus 13 843 registreeritud lugejat, neist 3061 last. Küsitluse link saadeti välja 8. märtsil 2021. a, küsitlus oli avatud 14. märtsini. Küsitlus oli anonüümne.

Küsimustik koostati Lime Survey keskkonnas ning see oli jaotatud kuueks osaks: SD – Üldosa – sotsiaal-demograafilised küsimused; TK – Teeninduskorraldus ja teenustega seotud tegurite olulisus; P – Personal; K – Keskkond; IK – Kogud ja informatsioon ja SI – Soovitusindeks. Vastajad said oma rahulolu erinevate aspektidega hinnata 5-palli süsteemis – ei ole rahul/nõus, pigem ei ole rahul/nõus, nii ja naa, pigem olen rahul/nõus, väga rahul/täiesti nõus, oli ka variant ei kasuta/ei oska vastata. Lisaks olid avatud küsimused, kus vastajad said teha ettepanekuid, mida võiks raamatukogu vastavates valdkondades muuta. Soovitusindeksiga sai vastaja hinnata vahemikus 0–10, kui tõenäoliselt ta soovitaks Pärnu Keskraamatukogu oma sõpradele-tuttavatele ja oma numbrilist valikut avatud küsimusele vastates põhjendada. Küsitlusele laekus 1282 vastust, osalusmäär 11,9%. Pärnu Keskraamatukogu soovitusindeks on 67,5%.

Kõige rohkem mõjutasid vastanute hinnangut raamatukogu töötajate sõbralik suhtumine, teeninduse kvaliteet, rikkalikud kogud, raamatukogu kaasaegne keskkond, hea asukoht, erinevad näitused ja üritused. Hinnangu andmise põhjendused kinnitasid veelkord, et rahvaraamatukogude kliendirahulolu määravad ka ankeetküsitluses kajastatud kriteeriumid: teeninduskorraldus, personal, keskkond, info/kogud. Üks soovitaja kirjutas: „Minu jaoks on raamatukogu Pärnus turvaline häid väärtusi kandev koht, kus paralleelselt aastakümneid tuttavate töötajatega sulanduvad sisse uued toredad abistajad.“ See hinnang kajastab väga hästi, millist väärtust annab raamatukogu kasutajatele.

Uuringust selgus, et Pärnu Keskraamatukogu kasutajad on rahul nende teenuste ja võimalustega, mida nad kasutavad, kuid on teenuseid ja võimalusi, mille olemasolust ei ole nad teadlikud.

Andmeid analüüsid on näha, et üle tuleks vaadata lahtiolekuajad, rohkem jagada infot olemasolevate teenuste kohta, sisse viia parem viidasüsteem ning teha ümberkorraldusi ruumides (vaikne ala, lugemispesad, kohvik jne), vaadata üle ruumide puhtus, komplekteerida kogusid lähtuvalt kasutajate vajadustest.

Tori valla raamatukogude rahuloluküsitlus viidi läbi perioodil 9.-16. detsember. Küsitlus on koostatud MS Forms keskkonnas. Küsitlust aitas koostada, läbi viia ja analüüsida Pärnu Keskraamatukogu turundusjuht. Küsitlus saadeti Tori valla raamatukogude lugejatele lugejaportaali URRAM kaudu, lisaks oli võimalus kohapeal täita paberankeete. Küsitlusele vastas 340 lugejat, mis on 15% kogu lugejate arvust.

Vastajatele paluti 10 palli süsteemis hinnata, kui tõenäoliselt nad soovivad Tori valla raamatukogude teenuseid oma tuttavatele või sõpradele. Tori valla raamatukogude soovitusindeks oli 84%. Vastajatel oli ka võimalus vabavastusene kirjutada, mis on raamatukogus hästi, millega nad rahul on ja teha ka ettepanekuid, mida võiks raamatukogude töökorralduses muuta.

Raamatukogude kasutajate rahulolu mõjutavad kõige rohkem: personal, teeninduskorraldus, teenused, kogud, informatsioon, keskkond. Tori valla raamatukogude kasutajad kõigi nende komponentidega rahul, kuid samas on ka mõningaid ettepanekuid.

Võib öelda, et kõigi valla raamatukogude puhul rõhutati personali sõbralikkust, abivalmidust ja asjatundlikkust. Samuti oldi rahul teeninduskorralduse ja -kvaliteediga. Sindi ja Sauga raamatukogude puhul tõsteti eriti esile võimalust tellida raamatud raamatukappi ning kõigi raamatukogude puhul peeti oluliseks tagastuskasti olemasolu, seega ei olnud pretensioone lahtiolekuajade suhtes. Vastajad olid rahul ka sellega, et raamatukogudes on üleval huvitavad näitused ning korraldatakse kohtumisi kirjanike ja teiste huvitavate inimestega.

Tori valla raamatukogude kogudega oldi üldiselt rahul, kuid nii mõnigi vastaja arvas, et ühe teose eksemplare võiks olla rohkem, et ei peaks järjekorras ootama. Kiideti info kättesaadavust ja konkreetsust. Esile tõsteti ka seda, et kui raamat nõ koduraamatukogus puudub, siis tellitakse see alati mõnest teisest raamatukogust – ükski soovitud raamat ei jää lugemata.

Keskkonna puhul kiideti Sindi ja Sauga raamatukogude uusi ruume, kuid sealsamas puudusena toodi välja, et Sindi ja Are raamatukogus on riulid liiga tihedalt ning ruumi on vähe.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et Tori valla raamatukogude kasutajad on teenusega rahul ning hindavad oma valla raamatukoguhoidjaid ja -kogusid.

Nii Pärnu Keskraamatukogu kui Tori valla raamatukogu töötajate rahulolu-küsitlusest selgus, et mõlema raamatukogu töötajad on enamasti oma tööga rahul – nii keskkonna, töökorralduse kui tööülesannetega. Mõlema raamatukogu töötajad tõdesid ka seda, et haldusreformi tulemusel raamatukogude liitumisega toimunud muudatused on kaasa toonud parema töökorralduse ning -tingimused. Pärnu Keskraamatukogus toodi kitsaskohtadena välja mõningaid probleeme asutusesisese infoliikumise ning keskkogu sisetemperatuuri ja liftiga. Tori valla raamatukogude töötajad ootavad palgatõusu ning 35-päevalist puhkust.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine.

Pärnu Keskraamatukogu AIP-is on lugejate käsutuses 12, Ranna haruraamatukogus 4 ja Rääma haruraamatukogus 2 arvutit. Pärnu Keskraamatukogus oli AIP-i külastusi 2021. aastal kokku 6001, keskmiselt 24 külastust päevas. Kevadise eriolukorra (11.3.-2.5.21) ajal oli AIP lugejatele suletud. Pärnu linna elanikud said eriolukorra ajal kasutada Ranna ja Rääma haruraamatukogude internetipunkte, sest nendesse sai paremini korraldada sissepääsu ja teenuse kasutamise vastavalt eriolukorra tingimustele.

Lisaks AIPi arvutitele kasutavad lugejad internetis viibimiseks ka teabekirjanduse osakonnas ja muusikaosakonnas olevaid lugejate arvuteid. Teabekirjanduse osakonnas on lugejate käsutuses kaks lauaarvutit mida saab kasutada tekstitöötluks, skaneerimiseks, samuti saab seal teabekirjanduse osakonnas kasutada graafikalauda. Haruraamatukogudes on samuti AIPi arvutid pidevalt kasutuses, Ranna haruraamatukogus oli registreeritud arvutikasutajaid 2021. aastal 1019. Lugejate kasutuses on Ranna harukogus neli ja Rääma harukogus kolm arvutit. Pärnu Keskraamatukogus ning Ranna ja Rääma haruraamatukogudes on lugejate käsutuses ka avalik tasuta WiFi võrk mida kasutatakse aktiivselt oma nutiseadmetega. Kõigis haruraamatukogudes pakume jätkuvalt koopiade tegemise teenust, samuti printimist ja skaneerimist.

Tori valla raamatukogudes on külastajate kasutuses 9 AIP-i arvutit. AIP-i kasutatakse vähem, sest kodudes on arvutid ja nutiseadmed olemas. Rohkem kasutatakse raamatukogu avalikku WiFi võrku oma sülearvutite ja nutiseadmetega. Raamatukogu arvutite kasutamine elavneb tuludeklaratsioonide täitmise perioodil, vanemaealised soovivad abi pangatehingute tegemisel. Raamatukogutöötajad aitavad soovijatele üles leida volikogu ja vallavalitsuse materjale täites seega Tori valla teenuskeskuse ülesannet.

Lääneranna vallas on Internetipunkti kasutamiseks igas raamatukogus selle tarbeks üks arvuti, Lihulas kaks.

Surju raamatukogu külastajatele on kasutada 3 arvutit, mis on varustatud erinevate programmidega, ID-kaardi lugejatega ja kõrvaklappidega. AIP külastati 121 korral sh lapsi oli 8. Arvuteid kasutatakse deklaratsioonide täitmisel, piletite vormistamiseks, dokumentide kopeerimiseks ja COVID tõendite välja trükkimiseks, pangateenuste tegemiseks. Meelelahutuseks kasutas arvutit kord nädalas hooldekodu päevakeskuse klient ja sügis-talvisel koolivaheajal lapsed. Raamatukogutöötajana on tulnud juhendada deklaratsioonide täitmist, õpetada digiallkirjastamist, e-postkasti kasutamist, allalaadimist. Nähtaval kohal, arvutite juures on, flaierid küberturvalisuse kohta, kuidas iseseisvalt internetis turvaliselt toimetada. Individuaalkoolitusi oli 4.

Treimani raamatukogus on Avalik Internetipunkt (AIP) – 2 arvutit külastajatele, 6 internetiühendusega töökohta, vajalikud seadmed väljatrukkide ja koopiade tegemiseks. Võimalus skännida. Vajadusel raamatukogutöötaja abi info otsimisel. 2021. aastal oli 641 AIP-i külastust, neist lastele 162. Raamatukogu vahendab elanikkonnale sotsiaalmeedia kaudu tähtsaid teadaandeid (valitsus, omavalitsus), samuti teeme seda vajadusel ka paber kandjal.

Võiste raamatukogu AIPis on kaks kaasaegse riist- ja tarkvaraga arvutit, mis võimaldavad ligipääsu avalikule teabele ja e-riigi teenustele.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused. Üldistav ja muutusi näitav kokkuvõte.

Aasta-aastalt väheneb maakonna elanike arv ja sellega seoses ka raamatukogu kasutajate ja laenajate arv. Üha vähem tuleb lugejateks lapsed. Uued pealekasvavad põlvkonnad ei ole enam nii suured lugejad kui vanemad. Tänapäeval on lisandunud väga palju uusi vaba aja veetmise võimalusi ja see viib inimesed lugemisest üha kaugemale. Lisaks on tekkinud mugav alternatiiv e-raamatute näol.

Sel aastal registreerisime eriolukorra ajal uusi lugejaid meili teel. Lugejaks soovija saatis oma kontaktandmed meili teel ja täitis registreerimiskaardi hiljem, kui raamatukogu oli juba avatud. Alates 21. oktoobrist avanes lugejatel võimalus registreeruda lugejaks avalikus lugejaportaalis URRAM.

Hästi on käima läinud pillilaenus Pärnu Keskraamatukogu muusikaosakonnas. Kõige populaarsemad on kitarrid ja ukulele. 2021. aastal oli kitarrile C40 lausa järjekord.

Tabel 5

Raamatu-kogu	Lugejad 2020	Lugejad 2021	Muutus (+/-)
Linna/maak. rmtk	25 947	24 961	-986
Sh keskk	16 374	15 863	-511

Raamatu-kogu	Külastused 2020	Külastused 2021	Muutus (+/-)	Virtuaal-külast. 2020	Virtuaal-külast. 2021	Muutus (+/-)
Linna/maak. rmtk	394 153	561 625	+167 472	92 484	162 022	+69 538
Sh keskk	263 412	428 080	+164 668	66 828	131 662	+64 834

Külastuste arv on hüppeliselt suurenenud võrreldes eelmise aastaga, kuid tegelikult ei ole aastad 2020 ja 2021 omavahel võrreldavad. Ka 2021. aastal olid raamatukogud kevadel mõnda aega kontaktlaenutusteks suletud, kuid kontaktivaba laenus toimis 2021. aastal oluliselt tihedamini ja oli palju paremini korraldatud kui esimese koroonalaine ajal 2020. a kevadel. Lisaks aitas külastuste hulka suurendada ka raamatukapi teenus. Mõned usinamad lugejad, kes muidu külastasid raamatukogu 2-3 korda kuus on kuu jooksul raamatuid raamatukappi tellinud 10-12 korda. Virtuaalkülastuste hulk on kasvanud tänu sellele, et nüüd oli terve aasta jooksul võimalus saada infot ka lugeja.ee külastuste kohta.

Raamatu-kogu	Laenut-d 2020	Laenut-d 2021	Muutus (+/-)	Päringud* 2020	Päringud* 2021	Muutus (+/-)
Linna/maak. rmtk	708 661	690 472	-18 189	9 756	9663	-93

Sh keskk	459 598	474 452	+14 854	4 752	5 712	+960
----------	---------	---------	---------	-------	-------	------

Ilukirjanduse laenutamisel uusi suundumusi ei olnud. Endiselt olid enimnõutud krimi- ja armastusromaanid ning kõik need raamatud, millest meedias räägiti. Kahjuks loeti tõlkekirjandust rohkem kui Eesti kirjandust. Alati populaarsed autorid olid Kivirähk ja Õnnepalu. Samas Eesti Kirjanike Liidu romaanivõistluse sarjas ilmunud raamatuid loeti suhteliselt vähe. 2021. a üllatusautoriks võis pidada Lauri Rääpi, kes on oma lugejaskonna kasvatanud Instagramis ning kelle luulekogu „Lihtsate asjade võlu” sai suure lugejahuvi osaliseks. Elulooraamatute juures hakkas silma põlvkonnavahtetus lugejate seas. Enam ei küsitud nii palju raamatuid Hitlerist ja Stalinist vaid 2000ndate tegelastest (lauljad, blogijad, filminäitlejad). Ka väärtkirjandusele leidub oma lugeja. Üllatav oli see, et kontaktivabal ajal reserveeriti palju selliseid raamatuid, mis vahepeal ei olnud üldse liikunud.

Hüppeliselt on kasvanud meie avaliku lugejaportaali kasutajate arv. Pärnu Keskraamatukogu kasutajad on 2021. aastal loginud end lugejaportaali 31 281 korda ja teostanud 139 795 otsingut. Alates 21.10.2021 saab end ka lugejaportaalis lugejaks registreerida, seda võimalust kasutas kuni aasta lõpuni 36 lugejat. 2020. a detsembris ostis Pärnu Keskraamatukogu lugejate paremaks teenindamiseks endale raamatukapi. Kuna õues asuv raamatukapp on ligipääsetav ööpäevaringselt, annab see lugejatele vabaduse valida aja, millal soovitud väljaannetele järele minna. 2021. aastal viisime raamatukappi 4312 pakki, see teeb keskmiselt 360 pakki kuus.

Valikstatistika järgi vastati Pärnu Keskraamatukogu teabekirjanduse osakonnas 1229 infopäringule. Seda on ligi 300 päringu võrra rohkem kui eelmisel aastal (2020 – 955 päringut) Teemapäringute näiteid 2021. aastast: Eesti tarbeklaasi ajalugu, otsiti konkreetset eset ja selle päritolu; Katoliku palveraamatud ja lauluraamatud; Põhjaranniku ja Kirde-Eesti murded; Raamatuid religioonipsühholoogiast (aastatöö); Pakutrükk ja selle ajalugu (aastatöö).

Pärnu Keskraamatukogu muusikaosakonnas esitatud päringute arv kasvas võrreldes 2020. aastaga samuti. Mahukamad päringud muusikaosakonnas 2021 aastal olid: Süntesaatori ajalugu ja tehniline ehitus; Interpreedi toimetulek esinemisärevusega; Teismeline ja muusikateraapia; Rahvamängude ja rahvalaulude seosed ja laulumängude kujunemislugu; Eesti Eurovisiooni lauluvõistluse lugu: võidud ja kaotused; Kuulsaimad heliloojad Baltikumis; Laulvad filminäitlejad.

Maakonnas suurenes infopäringute arv nii telefonitsi kui meilitsi seoses raamatukogude kinniolemisega COVID-pandeemia ajal. Palju päringuid oli seotud e-teenustega, kuidas erinevatesse keskkondadesse sisse logida, andmeid täita.

Päringuid tehi aga ka paljudel erinevatel temadel. Näited: Virtsu - traktori T- 40 remontimise kohta, kuni aastase lapse riiete lõiked; Kust leida laulu „Viire takka” sõnu? Diabeedist ja diabeedihaike toitumisest; Vana- Kreeka ajaloo, hieroglüüfide ja Kuningate raamatu kohta jne.

Raamatu- kogu	Virtuaalürituste arv		Virtuaalüritustel osalejate arv		Virtuaalürituste järelvaatajate arv*	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Linna/maak. rmtk	2	18	8	732	0	0
Sh keskk	0	8	0	303	0	0

*kui järelvaatamine võimaldati peale ürituse toimumist

Vändra raamatukogus toimus lugemisklubi virtuaalselt viiel korral.

Pärnu Keskraamatukogu korraldas pandeemia ajal neli veebikohtumist psüühilise erivajadusega täiskasvanutele. Need osutusid nii populaarseks, et lisaks Pärnu linna ja maakonna kodudele liitusid veebitundidega ka teiste maakondade kodud. Samuti toimus 2021. aastal virtuaalselt kevadine maakondlik laste lugemismäng.

Raamatu- kogu	Virtuaalkoolituste arv		Virtuaalkoolitustel osalejate arv		Virtuaalkoolituste järelvaatajate arv*	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Linna/maak. rmtk	0	0	0	0	0	0
Sh keskk	0	0	0	0	0	0

*kui järelvaatamine võimaldati peale koolituse toimumist

Raamatu- kogu	Virtuaalnäituste arv 2020	Virtuaalnäituste arv 2021	Virtuaalnäituste külastajate arv 2020	Virtuaalnäituste külastajate arv 2021
Linna/maak. rmtk	1	3	30	757
Sh keskk	0	0	0	0

4.3 RVL teenindus

2021. a jätkas kasvu RVL teel laenutatud teavikute arv. RVL tõusu põhjuseks on vallasiseste vahetuste suurenemine, kuna mitmed vallaraamatukogude direktorid teevad kord või kaks kuu jooksul „raamaturinge” oma haruraamatukogude vahel. Selline haruraamatukogude vaheline laenus võimaldab paindlikumalt tellida kogudesse raamatuid. Näiteks piisab sellise raamatu, mis ei pruugi laialdast huvi äratada, tellimisest ühte valla harukogusse ja sealt saavad selle tellida oma lugejatele need raamatukogud, kuhu seda nimetust ei tellitud.

Pärnu Keskraamatukogu ilma haruraamatukogudeta laenutas 2021. aastal välja 1545 väljaannet, teistest raamatukogudest sai tellitud 86 väljaannet. RVL teenust kasutasid kõige sagedamini Pärnu Keskraamatukogu haruraamatukogud ning Pärnumaa teiste valdade raamatukogud. Tihti tellivad meilt oma lugejatele raamatuid Läänemaa ja Ida-Virumaa raamatukogud, aeg-ajalt ka Harjumaa ja Lääne-Virumaa väiksemad raamatukogud.

Tori valla raamatukogu üks põhimõtteid on jätkuvalt – raamatud liikuma! Seda eelkõige valla piires, kuid RVL teenust tehti ka teiste Pärnumaa raamatukogudega. RVL sisse 2815 ja RVL välja 1944. Raamatute liikumist vahendas üldjuhul Tori valla raamatukogu direktor. Kaugemalt (Tartu, Haapsalu) tellimisel kasutati pakiautomaadi teenust.

Lääneranna valla RVL toimub siiani raamatukoguhoidjate heategevusel, maainimene pole valmis selle eest raha välja käima. Haruraamatukogud vahetavad raamatuid omavahel sõltuvalt raamatukoguhoidjate liikumisvõimalustest.

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine

Laste-ja noorteraamatute komplekteerimise ja järelkomplekteerimise võimalused vastavad tänastele vajadustele. Pärnu Keskraamatukogu on erinevate maakondlike kirjandusmängude ja muude raamatuettevõtmete korraldajaks ja toetajaks ning seetõttu on raamatuvajadus pidevas muutumises. Soovi ühe või teise raamatu eksemplaarsust suurendada mõjutavad ka koolikohustuslikud nimekirjad, hea lasteraamatu valimised, müügiadetabelid, filmid ja üldised trendid. Kasutamist leiab üha suurenev lauamängude kogu, mis perede poolt kiitvaid hinnanguid on saanud. Rohkem soovitakse lugeda ka inglise keeles kirjutatud raamatuid, seda nii keeleõppe kui lihtsalt lugemishuvi eesmärgil. Venekeelsete lugejate arv on pigem vähenemas kui suurenemas. Suur panus laste lugemisharjumuste kujundamisel ja lastes lugemishuvi tekitamiseks on Eesti Lastekirjanduse Keskuse ellukutsutud „Lugemisisu“ programmil.

4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine

Tabel 6

Rmtk	Lug-d 2020	Lug-d 2021	Muutus (+-)	Külast-d 2020	Külast-d 2021	Muutus (+-)	Laenut 2020	Laenut 2021	Muutus (+/-)
Linna/ma ak. rmtk	7 516	7348	-168	112 189	134 619	+22 430	72 268	84 092	+11 824
Sh keskk	4 443	4 342	-101	72 444	97 706	+25 262	42 185	56 097	+13 912

4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine..

Väga suureks abiks pere pisemate raamatukokku toomisel on olnud Mürakarukool Pärnu Keskraamatukogus, mis sündiski 2012. aastal meie soovist peredele väikelaste maailmaavastuslikes tegevustes abiks olla ja soovist neile raamatuid ja raamatukogu tutvustada. Selle kooli „vilistlased” on usinad laenutajad, kes raamatukogu iseenestmõistetavalt vahvaks kohaks peavad.

Raamatutega tutvust teha ja lugemisharjumusi kujundada aitab Karude jututuba, kuhu ootame 5-8 aasta vanuseid raamatusõpru. Laupäevastel kohtumistel lasteosakonna jutunurgas loevad ja jutustavad raamatukoguhoidjad või jututoa külalised lastele lugusid ja kutsuvad neid kaasa arvama ja kaasa tegutsema.

Pandeemia poolt seatud piirangute tõttu kõik Mürakarukooli tunnid ja jututoad ei toimunud, kuid teisest poolaastaast toimusid need taas regulaarselt.

Pärnu Keskraamatukogu lasteosakond on juba mitmeid aastaid kõikide suvel raamatukogu külastavate laste rõõmuks raamatukogus ringi liikumist ja mõnusat mõistatamist pakkuva otsimismängu välja mõelnud. Võrdluses suvelugemise projektiga on otsimismängud suurema populaarsusega olnud. Ilmselt on Pärnu õpetajad suvelugemise nimekirjade koostamisel juba ise nii usinad, sest nimekirjadega lapsi käib raamatukogus läbi suve. Suvepealinna raamatukoguna oleme kohtumis- ja ajaveetmiskohaks paljudele lähemalt või kaugemalt Pärnusse tulnud külalistele ja ühest lõbusast suvisest auhinnaloteriiga otsimismängust võtavad hea meelega osa kõik lapsed.

Koostöös õpetajate ja raamatuid avastavate lastega läks sügisel taas edukalt käima Lugemisisu programm. Seekord leidis Pärnu Keskraamatukogu lasteosakond lisaks kooliealistele üles ka lasteaiarühmad, kes raamatukogu Nukitsamehe tundi tulid ja suure isuga lugemist harjutasid. Tutvustasime noortele lugejatele väärt uudiskirjandust ja pakkusime sinna kõrvale mängulist ning loovat lisategevust. Programm on olnud väga populaarne ja sellega käis tutvumas 151 algklassi- ja 97 lasteaialast. Esmakordselt liitus programmiga ka 38 last Tammsaare Kooli venekeelsetest klassidest.

Lasteosakond osaleb ka venekeelse „Tähekese“ projektis. Erinumbrid said kingituseks kõik Tammsaare Kooli esimese klassi lapsed. Koos loeti „Tähekese“ lugusid ja räägiti raamatukogust ning raamatutest ja vaadati raamatunäitusi.

Koostöös Eesti Abi- ja Teraapiakoorte Ühinguga jätkus lugemisprogramm, mis kutsub lapsi lugemiskoortele raamatut ette lugema. Lugemiskoerad on kannatlikud ja heatujulised kuulajad erinevas vanuses ja erineva lugemisoskusega lugejatele. Raamatukogu külastas alates 11. maist iganädalaselt üks koeratiim. Aasta alguses oli koortele lugemine koroonaviiruse tõttu kahjuks pausil. Lugemiskoorte tegemised leidsid meeleolukat kajastamist ka noorte oma ajalehes Postimees Juunior. Pildi ja sõna vahendusel räägiti, kuidas lapsed Pärnu Keskraamatukogus lugemiskoortele ette lugedes oma lugemisostust saavad arendada.

Maakonna keskraamatukoguna oli meil sügisel taas võimalus kokku kutsuda kogu Pärnumaa tublid ettelugejad. Rõõmu tegi, et nii ettelugemisvõistlusest kui detsembrikuisest maakondlikust Rannapimängust osavõtjad võisid kokku saada raamatukogumajas.

Heaks teeviidakas raamatute valikul on ka Eesti Lastekaitse Liidu, Eesti Lastekirjanduse Keskuse ja ERÜ koostööna valmiv iga-aastane heade laste- ja noorteraamatute nimekiri, mille valimisel löid kaasa ka Pärnu Keskraamatukogu lasteosakond ja ilukirjanduse osakond. Hääletamistulemuste põhjal korraldajate poolt välja antud ja raamatukogus välja pandud plakat ning raamatutele kleebitavad märgised on lasteosakonna külastajate poolt alati väga oodatud. Tutvustame valitud raamatuid ka läbi väljapaneku.

Suurem osa Pärnu Keskraamatukogu laste- või teabekirjanduse osakonda saabunud laste- ja õpilasgrupid külastavad ka muusikaosakonda, kus tutvustame muusikaosakonna sisu ja lastele-noortele jõukohaseid tegelusvõimalusi.

Noored armastavad keskkogu muusikaosakonda kui rahulikku loovuskeskkonda, kus saab iseendale klaverit ja kitarril mängida ja sõpruskonnaga muusikateemade üle arutleda. Samuti arvutites muusikat kuulata ja arvutimänge mängida. Muusikaosakonnast laenutavad noote ka kõik need lapsed ja noored, kes osalevad laulu- ja pillikonkurssidel ja festivalidel.

Suurem osa maaraamatukogudest peab tõdema, et laste- ja noorteraamatukogu kasutamine on vähenemas aasta-aastalt. On ka erandeid – Surju raamatukogus tõusis laste laenutuste arv: +327 ja Aruväljal +192. Paljud raamatukogud on teinud lastenurgad mugavateks eraldatud kohtadeks, lisatud on kotttoole, laudadele on pandud joonistustarbeid, ristsõnu. Korraldatakse lugemisringe, kus tutvutakse raamatutega, loetakse ette ja meisterdatakse. Mitmed raamatukogud on ära märkinud, et rohkem on hakatud lugema noortekirjandust, mis meelitab lugema ka rohkem teismelisi.

Lugemisharjumuse kasvatamiseks on suureks abiks huvihariduse rahastuse abil läbiviidavad laste lugemisringid Kaismal, Pärnu-Jaagupis ja Vändras.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused

LISA 4

Koroonaviiruse leviku tõttu jäid ära mitmed planeeritud ettevõtmised nagu raamatukogu sünnipäeva tähistamine üle maja perepäevaga, Pärnu linna lasteaialiste näituse pidulik avamine, kohtumine kirjanikuga ja mitmed muudki väiksemad ettevõtmised.

Eesti Lastekirjanduse Keskuse poolt korraldatava 3.-4 klasside vabariiklik kirjandusmäng toimus turvalisust silmas pidades veebis. Et Pärnumaa võistluse võitjatel oleks vabariiklikul jõukatsumisel kodusem kirjandusteadmisi näidata, otsustasime maakonnavooru sarnaselt lõppvõistlusega viia läbi Zoomi keskkonda kasutades.

Oktoobris kutsusime kogu Pärnumaa neljandate klasside lapsi osa võtma ettelugemisvõistlusest „Ega mets tühi ole”. Paljud lapsed, kes soovisid osaleda ja koos oma õpetajatega juba usinasti harjutanud olid, pidid kahjuks lähikontaktsetena või koguni haigestunudena võistlusest kõrvale jääma. Võistlus õnnestus siiski hästi. Igal ettelugejal oli oma metsaloo esitamiseks ja kuulajate köitmiseks aega vaid kolm minutit. Selle aja jooksul tuli žüriile ja publikule tõestada, et täpselt see lugu lugeja temperamendi ja esitamislaadiga kokku sobib ning selgelt ja haaravalt saali kostab. Tänukirja ja aplausiga tunnustati kõiki tublisid lugejaid. Raamatuga autasustati nelja ettelugejat.

19. oktoobril sõitis Tallinnast Pärnu lastega kohtuma Postimees Juuniori peatoimetaja Maiken Mägi, kes rääkis kahel järjestikusel kohtumisel Pärnu Kuninga tänava neljandate klasside õpilastele meid ümbritsevast kirjast uudistemaailmast, tutvustas noorte oma ajalehte Postimees Juunior, kutsus lapsi ajalehe tegemisel kaasa lööma ja vastas hea meelega ajakirjanikutööd puudutavatele rohketele küsimustele.

Detsembrikuine Rannapimäng 5.-6. klassidele oli pühendatud lastekirjanik Jaan Rannapi 90. sünnipäevale. Mälumänguküsimused, vigurülesanded ja minilavastused olid kõik ainet leidnud Jaan Rannapi rikkalikust elust ja loomingust. Rannapimängu viis läbi Jaak Känd koostöös Endla Teatri ja Pärnu Keskraamatukogu lasteosakonnaga. Esimese poolfinaalmängu võitis Mai Kool ja teise Jõõpre Kool. Koroonaviivituste tõttu lükkus finaalmäng järgmisesse aastasse.

Maaraamatukogudel on kõikjal tihe koostöö nii koolide kui lasteaedadega, mille kohta on palju häid näiteid, kuigi viiruse tõttu tuli plaanidesse teha hulgaliselt muudatusi. Paljusid lasteüritusi ja ringitunde ei olnudki võimalik läbi viia. Seetõttu on 2021. aasta lasteürituste arv tavalisest väikesem.

Sindis alustati uudiskirjanduse tutvustamist Sindi Gümnaasiumi ja Sindi Lasteaia õpetajatele ning Tammiste lasteaed-alkooli I klassi õpetajatele. Sindis jätkus ka lugemiskoerale ettelugemise võimalus projekti „Lugemine käppa” raames. Tori raamatukoguhoidja tutvustab meilitsi kooli õpetajatele uudiskirjandust.

Tori lasteaed külastas Tori raamatukogu mitu korda aastas, traditsiooniks on seda teha alati ka emakeelepäeval. Taaskord toimus Tori valla raamatukogude ühine „Suvine lugemisbingo“ ning Tori Põhikoolile oma lugemisbingo. Koolivaheajal toimus lastele „Harry Potteri“ viktoriin.

Aset leidis ka Tori Vallaraamatukogu II lasteraamatupäev, kuhu olid kutsutud Are ja Suigu piirkonna tublid lugejad. Lapsed said kingiks raamatu, koos söödi torti ja töötoas said soovijad märgipressiga meisterdada päevakohase rinnamärgi.

Are raamatukoguhoidja viis läbi Are Kooli mälumänge. 2021. aasta kevadel jätkus mälumängusari kontaktivabalt ja veebipõhiselt quizziz.com keskkonnas.

Osa võeti ka Põhjamaade kirjanduse nädalast, mille raames toimusid Are Koolis ettelugemised hommikuhämaruses. 2021. aasta teemaks oli „Unistused ja igatsused“.

Kilingi-Nõmmes on traditsiooniks saanud lasteaiavaanila rühma ja gümnaasiumi esimese klassi ekskursioon raamatukogusse. Raamatukogu sagedased külastajad on ka samas majas oleva kooli õpilaskodu õpilased. Koostöö on hea kirjandusõpetajatega, kellega lepitakse kokku raamatud, mida õpilased võiksid soovitusliku koolikirjanduse osas lugeda. Eelmisel aastal käis kaks seitsmendat klassi raamatukogus teabekirjanduse ja raamatukoguprogrammiga tutvumas ning programmi põhjal tehtud viktoriini lahendamaks. Tihemetsa harukogus käib koos laste pilli- ja loomering.

Treimani raamatukoguhoidja käib Metsapoole Põhikoolis kohapeal laenutamas. Sellesse suhtutakse kooli poolt positiivselt, abiks on alati emakeele õpetaja, kellega koos viiakse läbi ka ühiseid üritusi. Häädemeeste raamatukogust võib leida toreda Rampsu riuli. Aruvälja raamatukoguhoidjal on samas majas asuva lasteaiaga suurepärase koostöö, kus raamatukoguhoidja aitab teematundideks kogu nädalaks kirjandust valida.

Tõstamaal on lapsed raamatukogus tihti tundide lõpu ja kojusõidu vahepealsel ajal kasutades aega mõnusasti nii koolitükkide tegemiseks kui raamatuid uurides. Tihti abistavad lapsed ka raamatukoguhoidjat, sealjuures mängides, et teevad ise seda tööd. Raamatukoguringis käib koos 4-5 last.

Kõmsil kehtib õpetajate ja raamatukogu vahel kokkulepe, et iga õpilane loeb vähemalt ühe raamatu kuus. Kord kuus kogunevad lapsed ka raamatukogus tutvustades kaaslastele loetut, sest sõbra soovitatud raamat on parim. Kõmsi raamatukogu võttis osa ka Põhjamaade kirjandusnädalast.

Kihnu raamatukogus toimuvad raamatukogutunnid, kus tutvustatakse uudiskirjandust, mille käigus püüab raamatukoguhoidja igapäevase lisaks kohustuslikule kirjandusele laenutada ka ühe uudiskirjandusteose. Traditsiooniliseks on saanud Ettelugemispäev, mida Kihnu kooli õpilased külastavad klasside kaupa. Raamatukoguhoidja valis vastavalt vanuserühmale välja muinasjutte ning raamatuid loomadest. Üritus meeldis kõigile väga.

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Igakuiselt külastavad Pärnu Keskraamatukogu lasteosakonda Pärnu Toimetulekukooli lapsed ja noored koos oma õpetajatega, et tutvuda raamatutega ja harjutada sotsiaalset toimetulekut.

Koduteenindust pakume lugejatele kes ei saa ise tulla raamatukokku kohale, kuid soovivad lugeda raamatuid või ajakirju. Soovijaile viiakse eelnevalt tema soovil välja otsitud raamatud koju üks kord kuus. 2021. aastal kasutas teenust 24 lugejat kes laenasid keskmiselt 6 raamatut korraga. Koduteenuse pakkumist jätkasime ka kevadise eriolukorra ajal. Teenust toimetasime kontaktivabalt, st. lugeja tõstis koti juba läbi loetud raamatutega kokkulepitud ajal oma korteri

ukse taha ja meie töötaja viis koti uute raamatutega selle asemele. Koduteenindust pakkusid ka osavaldade haruraamatukogud, lugejatele toimetati koju nii raamatuid, ajakirju kui ka ajalehti.

Tõstamaa raamatukogus on võimalik liikumiskustega lugejatel raamatukokku helistada ja tellida pakk koju.

Pärnu Keskraamatukogu korraldab igakuiselt koostöös AS Hoolekandeteenustega psüühilise erivajadusega täiskasvanutele raamatukogutunde. Kui tavapära oludes käisid Pärnu linna kliendid raamatukogus kohapeal, siis pandeemia ajal toimusid veebikohtumised. Need osutused nii populaarseks, et lisaks Pärnu linna ja maakonna kodudele liitusid veebitundidega ka teiste maakondade kodud. Tundide ajal tutvustati igaks kuuks spetsiaalselt valitud teema kohta raamatuid, loeti ette, näidati ekraanijagamisega videosid ja laule.

Vändra raamatukogul on hea koostöö Hoolekandeteenused AS Vändra Kodu töötajatega - toimusid erivajadustega inimeste käsitöönäitused ja igas kuus korra said Vändra Kodu elanikud raamatukogu kaminasaalis raamatukogutunnis kuulata raamatute ettelugemist.

Võistes toimub hea koostöö perearsti ja sotsiaaltöötajaga.

Jõõpre raamatukogu pakub teenust ka Jõõpre hooldekodule, mille raames teeb koostööd asutuse tegevusterapeudiga.

Pootsi raamatukogu koduteeninduse kasutamine suurenes kuna raamatukogu asub hooldekoduga ühes hoones ja hooldekodu külastamine oli mittedoovituslik.

Tabel 7

Koduteenindus	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Pärnu Keskraamatukogu	393	393	57
Häädemeeste Raamatukogu	150	150	27
Võiste	24	24	4
Kihnu Raamatukogu	3	3	1
P-Pärnumaa v	51	45	7
Saarde v	35	35	6
Tori v	328	328	32
Varbla	6	6	3
Vatla	3	5	3
Virtsu	3	3	3

Tabel 8

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv
-------------------------------------	---------------------	-----------------------

AS Hoolekandeteenused erihooletandeklientide raamatukogutunnid	5	200
Raamatukarussellid Pärnu Haiglas	1	
Jõõpre Hooldekodu	Hooldekodu korraldab oma eakatele mitmeid tähtpäevadega seotud üritusi, mille tarbeks on raamatukogust võimalik saada infot ja abistavat materjali nende läbiviimiseks	
Raeküla Vanakooli Keskus	6	60
Paikuse Päevakeskus	3	20
Pootsi Hooldekodu	Hooldekodu klientidele laenutatakse raamatuid ja perioodikat	
Häädemeeste Eakate kodu	2	10
Kilingi-Nõmme hooldekodu	Raamatukogutöötajad valivad raamatud ja haigla töötajad viivad lugejatele kohale	3
Surju hooldekodu „Videvik” laenutusteenus	108	10
Surju hooldekodu „Videvik”	Ettelugemine „Mis uudist?” 1 x	14
Varbla hooldekodu	Raamatute ja perioodika laenutamine 23 x	10

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond

4.6.1 kohalikul tasandil

9. aprilli tähistatava Pärnu päeva puhul koostas teabekirjanduse osakonna juhtiv spetsialist Facebooki-põhise viktoriini – kolmel päeval järjest postitati üks pildivihjega küsimus põnevate ja haruldaste raamatute kohta, mis kõik ka Pärnuga seotud (Elisabeth Aspele kuulunud raamat, Pärnu raamatukogu kunagise juhataja Mart Leksteini luulekogu, Gunnar Aarma loetud ingliskeelne raamat), õigesti vastanute vahel loositi välja auhinnad.

Rääma raamatukogu osales kolmandat korda oma linnaosa päeval, Rääma Rahva Oma Päeval, mis toimus juba 5. korda. Osakonna raamatukoguhoidja käis mitmeid kordi toimunud meeskonna töökoosolekutel ja pakkus omapoolseid ideid, mida just viienda korra puhul erilist teha. Toimumispäeval ja veel kuu aega oli raamatukogus üleval näitus „Rääma kandist ajalehtedes”.

27. oktoobril valmis teabekirjanduse osakonnas ristsõna „Kirjanike Pärnu”, mida saab lahendada nii paberil kui online - <https://crosswordlabs.com/view/kirjanike-parnu>

29. oktoobril kutsuti Rääma raamatukogu töötaja viima läbi mälumängu Pärnus, Willy kohvikus, kus toimuvad regulaarsed linnaosa mälumängud. Töötaja koostas ja esitas küsimused. Sündmusel osales 20 täiskasvanut.

Muusikaklubi üritused pakuvad muusikasõpradele mitmetel erinevatel teemadel kvaliteetset vaba aja veetmise ja enesetäiendamise võimalust. 2021 toimusid: „Kohtumine maestro Toomas Volliga” ja „Türgi orientaalised helid”.

Kevadel pakuti klubilistele võimalust kohtuda veebis, kuid raamatuklubi nn püsikundel ei kiitnud seda mõtet heaks – eelistati oodata, kui ikka realselt saab kohtuda ja oma lugemiselamusi jagada. Koroonaalukorra leevenedes hakkasidki taas toimuma raamatuklubi kokkusaamised – juulis toimus suvepiknik, sügisel räägiti Loomingu Raamatukogus ilmunud teostest, teostest, kus räägitakse Aafrikast jne.

Endiselt on Pärnu Keskraamatukogu armastatud näitusegalerii ja kokkusaamiskoht. Traditsiooniliselt oli raamatukogus sees ja väljas üleval üks osa InGraafika rahvusvahelise kunstinäituse ekspositsioonist, FotoFesti näitused. Samuti kaunistasid galeriid Pärnus elavate kunstnike Tiiu Rutt Sei ja Mati Luhtjärve tööd. Novembris oli Pärnu Kunstikooli õpilaste tööde näitus, detsembris Pärnu Täiskasvanute Gümnaasiumi vilistlaste tööde näitus.

Pärnu Keskraamatukogu on ka praktikaorganisatsiooniks TÜ Pärnu Kolledži teenuste disaini ja juhtimise eriala I kursuse magistrantidele.

Audru raamatukogu paiknemine muuseumiga ühes hoones annab raamatukogule harukordse võimaluse teha muuseumiga koostööd koduloo uurimise osas ja samuti lugejatele sobiva koduloolise kirjanduse leidmise osas. Lisaks on võimalik muuseumist laenata väljapanekuteks museaale ning läbi selle inimestele kohalikku ajalugu ning elu-olu tutvustada.

Kodukoha raamatukogu on väga oluline koht maapiirkonna elanikele. Neile on see kokkusaamise- ja suhtluskoht. Ikka küsitakse ja tuntakse huvi, ega ometi meie raamatukogu ei suleta, sest saadakse aru, et külastusete ja laenutuste hulk on väiksemaks jäänud ja see võib ohustada kohaliku raamatukogu alles jäämist. Maakonnaraamatukogud on tähtsad kogukonnakeskused. Raamatukogus käiakse väga tihti lihtsalt suhtlemas, lehti lugemas, infot küsimas jne.

Tähtis on koostöö kohalike lasteasutustega, samuti päevakeskuste ja külaseltsidega. 2021. aastal on maaraamatukogude poolt algatatud mitmeid raamatukohvikute ideid ja raamatulaatade korraldamise traditsioone. Hoogu on kogumas muinsuskaitsepäevade raames oma kodukohaga seotud paikade ja nendega seotud tuntud inimeste pärandi tutvustamine.

Häädemeeste raamatukogus oli suviseks peanäituseks kohaliku valla kunstniku K. Mülleri maalide näitus. Koduloohuvilise poolt tehti materjalide kogumiseks ära suur töö. Seda näitust

kajastas Külauudiste portaali, näitust käisid vaatamas inimesed lähedalt ja kaugelt, kohal olid ka kunstniku sugulased Soomest ja Tallinnast.

Treimanis tähistati raamatukogu 100ndat juubelit nii ürituste kui näitustega, tehti ka tänutund abiks olnud inimestele. Esitleti raamatut „Treimani ja selle rahvas”.

Suureks saavutuseks Pärnu-Jaagupi raamatukogu jaoks oli ERÜ projektikonkursi „Raamatukogud-muuseumid-noored“ raames koostöös Pärnu-Jaagupi Noortekeskusega läbi viidud projekt – „Pärnu-Jaagupi noored õpivad kodukanti tundma“, mille raames valmis kodulooline lauamäng „Nuputades läbi Pärnu-Jaagupi”.

Surjus valmis raamatukogu juubeli puhul matkamarsruut „Matkates möödud raamatukogu endistest asukohtadest”.

Sindi haruraamatukogus alustas Raamatukohvik, kus tutvustatakse erinevat kirjandust, Paikuse raamatukogus toimuvad regulaarselt inglise keele tunnid.

Tõstamaa raamatukogu on oluline kohaliku elu keskus, raamatukogus toimub kultuuriürituste piletimüük, samuti saab raamatukogust osta kohaliku sümboolikaga pusasid, T-särke ja koduloolisi raamatuid. Suvel käisid raamatukogus koos Tõstamaa käsitöökeskuse koolitustega liitunud inimesed.

Tihemetsa haruraamatukogus toimus raamatu „Tihemetsa tehnikum läbi aegade” esitlus.

2021. aasta oli näituste poolest eriti viljaks Tori Valla raamatukogudes – kokku 179, sündmustel osalejaid 2051. Paljud näitused liikusid erinevate haruraamatukogude vahel.

Tõhela raamatukogus näidati Eesti maapiirkondadele suunatud filmifestivali „Kino maale“ raames tasuta Norra ja Saksa filme lastele, noortele kui ka täiskasvanutele.

Tori bussijaamas avati „Rändaja raamatukogu“, mida varustab raamatutega raamatukoguhoidja.

Võiste raamatukogu sai endale näituste korraldamiseks neli klaasvitriinkappi, kus saab nüüd eksponeerida kogutud koduloolist materjali.

Treimani kaugtöö tegemise ruumide idee on saanud hea tagasiside. Suvel kasutavad seda puhkajad. Massiarus kasutavad raamatukogu ruume sealses Loomakeskuses peatuvad inimesed ja seda ka hea internetiühenduse pärast.

4.6.2 riiklikul tasandil

25. aprillini kestis Rahvusraamatukogu „raamatunägude” üleskutse, milles Pärnu Keskraamatukogu teabekirjanduse osakond osales – sai tehtud hulk toredaid raamatunägusid, kasutades nii kuulsate muusikute, poksijate, näitlejate, aga ka loomade fotosid raamatute esikaantelt, pildile jäi ka muhe Kihnu memm: <https://www.facebook.com/rahvusraamatukogu/photos/3810142779035496>

Septembri alguses toimuvatel muinsuskaitsepäevadel, mille teemaks 2021. aastal oli „Peidus pärand”, osalesid mitmed Pärnumaa raamatukogud, keskraamatukogu koostas meelelahutusliku mälumängu Pärnu hoonetest, mida enam ei ole või mille välimus ja/või sisu on ajas muutunud. Veebiviktoriin asub siin:

<https://view.genial.ly/60faa7855825d50ddf885714/interactive-content-muinsuskaitseviktoriin2021>

Septembri lõpul lõid Pärnumaa raamatukogud kaasa üle-eestilises säästva arengu nädala raamatukogude kampaanias „Tund enne und viska mobla peost”, enamuses raamatukogudes olid üleval säästvat eluviisi tutvustavate raamatute näitused ning hulgaliselt raamatusoovitusi, mida lugeda enne und.

Septembri lõpus ja oktoobri alguses kogus Pärnu Keskraamatukogu teabekirjanduse osakond vabatahtliku tegevuse käigus veebiarhiveerimiseks linke KOV valimiste kohta. Kuna Pärnumaal kandideerijaid oli 740, lisaks veebilingid erakondade ja valimisliitude lehtedelt, jagati töö kõigi osakonna töötajate vahel. Töö tähtjaks, 6. oktoobriks kogunes 52 linki veebiarhiivi lisamiseks.

Riiklikult on Pärnumaa raamatukoguhoidjad aktiivsed ka erialases tegevuses. Paikuse haruraamatukogu juhataja Gerli Lehemets ja Pärnu Keskraamatukogu turundusjuht Krista Visas (aseesimees) kuuluvad ERÜ juhatusse. Sindi haruraamatukogu juhataja Rita Raudsepp on ERÜ lasteteeninduse toimkonna juhatusse liige. Urve Salumaa Pärnu-Jaagupi raamatukogust on ERÜ maaraamatukogude sektsiooni liige. Krista Visas on ka ERÜ uue mõtte töörühma liige, lisaks valiti ta rahvaraamatukogude esindajaks 2022. aastal toimuva raamatukogude aasta töörühmas.

Pärnu Keskraamatukogu teeninduse peaspetsialist Marina Jantson on üle-eestilise projekti „Raamatud liikuma“ töörühma liige ja Rahvaraamatukogude Nõukogu liige ja rahvaraamatukogude seaduse väljatöötamise töörühma liige, samuti kuulub ta URRAMI-töörühma.

4.6.3 rahvusvahelisel tasandil

Pärnu Keskraamatukogu osaleb rahvusvahelises Erasmus+ projektis „Developing of Elderly's Digital Skills through Family Learning“, mis algas juba 2020. aasta mais, kuid esimesed kontaktkohtumised toimusid 2021. aastal – juulis Bulgaarias Sofias, septembris Pärnus ja oktoobris Türgis Nazillis.

Koostöös Taani Suursaatkonnaga oli Pärnu Keskraamatukogus üleval Taani lugu Eestis kajastav näitust „Danneborg 800“, näitus oli üleval just sel perioodil, kui raamatukogu oli külastajatele suletud, kuid pöörasime näituse teistpidi ja see oli väljastpoolt vaadeldav.

Kreeka riigi sünnipäeval valgustati Pärnu Keskraamatukogu hoone Kreeka lipuvärvidega.

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele.

Pärnu Keskraamatukogu teabekirjanduse osakonna rühmakoolituste sihtrühmaks on peamiselt 6.-12. klasside õpilased, kuid oleme vastu võtnud ka nooremaid, kohandades tunni sisu lihtsamaks ja mängulisemaks. Kevadiste piirangute ajal koolid raamatukokku tulla ei saanud ja infootsingutundide hooaeg algas seetõttu alles septembris. Tunnid algavad ekskursiooniga majas, jätkuvad e-kataloogi ja andmebaaside tutvustusega suures saalis või rippsaalis ja tundi kinnistava töölehe täitmisega veebikeskkonnas Socratic. Õpetajatele on see formaat väga meeldinud, sest lapsed saavad oma nutitelefone kasutada ka millekski muuks kui niisama surfamiseks.

Kõigile lasteekskursioonidele, kel piisavalt aega, samuti täiskasvanud õppija nädalal meid külastanutele oleme valmis õpetama graafikalaua kasutamist. 2021. aastal prooviti graafikalaua juonistamist 65 korral.

Hüppeliselt tõusis individuaalkoolituste arv raamatukogudes, sest paljud ametiasutused olid külastajatele suletud ja suhtlust ning dokumentide edastamisi tuli toimetada internetis kodulehtedel või meili teel. Tihti pidi raamatukoguhoidja, vaatamata kliendi juhendamisele ja õpetamisele, toimingu lõpuks ise lõpuni viima.

Pärnu Keskraamatukogu muusikaosakond viib läbi muusikaõpetajate teabepäeva. Pärnu muusikaõpetajate aineseksiooni liikmetele tutvustati aasta jooksul saabunud muusikateavikuid, mida nad oma töös kasutada saavad ja korraldati koolitusi URRAM-i, ESTRI ja EBSCO andmebaaside kasutamisest.

2021. aasta uueks väga populaarseks teenuseks sai kõikjal raamatukogudes koroonatõenditega seonduv – digiloos COVIDpassi loomine ja selle printimine, sihtrühmaks vanemaealised. Enamusel juhtudel oli vaja teha individuaalõpet või siis kogu töö inimese eest ära teha, sest abivajajad oli eakad, kes tavaliselt arvutit ei kasuta. Samuti vajati abi tuludeklaratsioonide, valimiste, toetuste ankeetide täitmise, pangaarvete ja kaartidega seotud teemade puhul.

Suureneva huvi tõttu oli vaja mitmetele eaketele õpetada nt. lugeja.ee leheküljel raamatute otsimise ja reserveerimise oskust ning seda, kuidas kasutada nutiseadmeid või arvuti erinevaid portaale. Pärnu Keskraamatukogus toimuvad jätkuvalt kord kuus eelregistreerimisega nutiabi koolitused senioritele.

Õpilastele tutvustatakse raamatukogudes jätkuvalt erinevaid andmebaase ja e-katalooge, ning seda, kuidas neid kasutada.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Peamised info edastamise kohad on raamatukogude kodulehed ja sotsiaalmeedia, oluline info on üleval ka valdade kodulehtedel. Neile, kes arvutit ei kasuta, on info hankimise kohaks paljudes kohtades teadetetahvel või kaupluste infotahvlid. Osadel raamatukogudel on oma blogid. Mõnel juhul leiab raamatukogude infot ja uudiseid ka koolide kodulehtedelt.

2021. aastal kajastas Pärnu Postimees raamatukogude tegemisi vähem. Pärnu Keskraamatukogu sündmused on lisaks oma kodulehele ja sotsiaalmeediakanalitele ka Pärnu linna kodulehe kultuurikalendris, mis omakorda on seotud visitPärnu portaaliga, samuti ilmub näituseinfo Pärnu Postimehe rubriigis „Täna“.

Vändra raamatukogu tegemistest saab lugeda ajalehes „Valla Teataja”, Virtsu tegemisi kajastatakse Lääneranna Teatajas, aga ka Pärnu Postimehes ja Lääne Elus. Uulu tegemisi kajastab Häädemeeste valla ajaleht „Liiviranna”, Saarde valla tegemisi ajaleht „Saarde Sõnumid”, Tori valla raamatukogude tegemisi ajaleht „Tori Valla Teataja”, Audru, Aruvälja, Jõõpre tegemisi vallalehes „Kodused hääled”, Tõstamaa raamatukogu uudiseid leiab ajalehest „Tõstamaa tuuled”.

Tori valla haruraamatukogude info lisati 2021. aastal Wikipediasse.

AK kajastas Sindi haruraamatukogus toimunud karikatuurinäituse avamist.

Ene Michelise artikkel ajakirjas „Nukits“ - „Rita Raudsepp – raudselt raamatuinimene“.

Sindi ja Sauga haruraamatukogu tegemiste vastu on huvi tundnud ajaleht „Pärnu Postimees“, kus on ilmunud artiklid:

10.09.2021 „Sindis ja Saugas saab raamatuid kontaktivabalt“

24.04.2021 „Aasta lasteraamatukoguhoidja Rita Raudsepp: „Kust tuleb lugemisisu, kui lugema peab pool sajandit vanu raamatuid?“

4.9 Andmebaasid

2021. a lisandus Pärnu Keskraamatukogu teabekirjanduse osakonna arvutisse autoriseeritud töökoht, kus saab kasutada Keelevara sõnastikke – <https://portaal.keelevara.ee/>

Kodulookartoteegi kirjeid sisestati e-kataloogi URRAM 1103 (kokku 47275 kirjet Pärnu koduloo andmebaasis).

5. 2022. aasta tegevused

Kõik raamatukoguhoidjad soovivad, et tavapärase elu ilma COVIDita jätkuks, et raamatukogud oleksid avatud, et ei peaks kartma haigestumisi. Kõik raamatukogud loodavad taastada oma koostööd koolide ja lasteaedadega. Loodetakse teha jälle üritusi ja kokkusaamisi.

2022. aasta on kuulutatud raamatukogude aastaks – Pärnumaa raamatukogud plaanivad aktiivselt osaleda teema-aasta tegevustes ning sellele sisu loomises.

2022. aasta põhitegevuseks Pärnu Keskraamatukogus on RFID põhisele laenutusele üleminek. Selleks on vaja veel puhastada kogusid ja varustada fond RFID-turvaelementidega.

Ees ootab ka Ranna haruraamatukogu uute ruumide valmimine ja sisustamine ning kolimine uutesse ruumidesse.

Suureks lootuseks on ka ühise üle-riigilise raamatukoguprogrammi juurutamine ja endiselt ootame e-raamatute laenutuskeskkonda. Pärnu Keskraamatukogu osaleb ka projektis „Üleriigiline raamatulaenus“, mille testimine peaks algama 2022. aastal.

Koostajad:

Turundusjuht Krista Visas

Teeninduse peaspetsialist Marina Jantson

Koolituse peaspetsialist Regina Ester

Direktor Heinike Sinijärv

/allkirjastatud digitaalselt/

18. aprill 2022

LISA 1. Personali koolitus

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv (koolituse maht)	Koolituseks kulutatud
Pärnu Keskraamatukogu	93	1182	2618
Häädemeeste	18	65	400
Lääneranna	12	148	663
Kihnu	4	12	30
Põhja-Pärnumaa	12	182	400
Saarde	7	126	160
Tori	39	381	620

LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Tuudi raamatukoguhoidja ettekanne Tuudi kooliharidusest 160 ja selle ajaloost Tuudi külapäeval 3.juulil 2021.a.

Monika Jõemaa (Põhja-Pärnumaa raamatukogu) – 18. juuni - giidituur “Vändra ajaloolised kohad” Rapla Muusikakooli õpetajatele

21. oktoober – giidituur “Vändra ajaloolised kohad” Vändra Gümnaasiumi 11. klassile.

Malle Pajo (Are raamatukogu) – jutuhooniku „Hingedeaja pajatused“ läbiviimine eakate klubis „Pääsusilmad“.

Ülle Toomla (Võiste raamatukogu) – ülevaade Tahkuranna Lasteaed-Algkooli õpilastele viimaste aastate Eesti lastekirjandusest.

Rita Raudsepp (Sindi haruraamatukogu) - ettekanded ERÜ lasteteeninduse toimkonna veebikoosolekul 03.03.2021 ja 25.08.2021.

Ene Michelis (Tori valla raamatukogu) Tori valla raamatukogu tutvustamine Tori Põhikooli õpetajatele 19.augustil; Tori valla raamatukogu tutvustamine esitlusega Viljandi vallajuhtidele 14. septembril.

Oktoobris esines Pärnu Keskraamatukogu muusikaosakonna juhataja Ene Roost muusikaosakonna tutvustusega Eesti Rahvusringhäälingu Klassikaraadios saates „Helikaja“, kus tutvustati Eesti Muusikakogude Ühenduse 30. aastapäeva puhul kõiki ühendusse kuuluvaid muusikaosakondasid.

Reet Roosi (Pärnu Keskraamatukogu) – esines maakonna raamatukoguhoidjate seminaridel loengutega „Ulmekirjandusest” ja „Canva programmi kasutamine”

Krista Visas (Pärnu Keskraamatukogu) – 5. november ettekanne Emakeeleõpetajate Seltsi sügisseminaril „Raamatukogu ja teater? Miks ka mitte!“

LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2021)
Virtsu rmk	Esiku lae remont
Vatla rmk	Vatla mõisa esimene ja teine korrus said maakütte ja radiaatorid
Lihula rmk	Välitrepi käsipuud
Koonga rmk	Välitrepi renoveerimine
Tuudi rmk	Välitrepi renoveerimine
Saulepi rmk	Välitrepi renoveerimine
Pärnu-Jaagupi rmtk	Akende vahetus, lifti ehitus
Kihnu rmtk	Akende vahetus
Massiaru rmk	Õhksoojuspump, uued vihmaveerennid
Paikuse rmk	Pisitanitaarremont, seintel värviparandused, ühe suurema seinaprao remont. Katuseakende ümbruse remonttööd.

LISA 4. Laste ja noorteüritused

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjate arv
Pärnu Keskraamatukogu	Pärnumaa lasterikaste perede suvelaager	24
Pärnu Keskraamatukogu	Vabariikliku kirjandusmängu maakonnavoov	40
Pärnu Keskraamatukogu	Koolivaheaja töötoad	18
Pärnu Keskraamatukogu	Lugemisprogrammi „Lugemisisu” teematunnid	252
Pärnu Keskraamatukogu	Maakondlik neljandate klasside ettelugemisvõitlus	40
Pärnu Keskraamatukogu	Külas käis Postimees Juuniori peatoimetaja	64
Pärnu Keskraamatukogu	Maakondlik RANNAPImäng	35

Pärnu Keskraamatukogu	Mürakarukool	180
Pärnu Keskraamatukogu	Karude jututuba	21
Pärnu Keskraamatukogu	Lugemiskoerad	153
Pärnu Keskraamatukogu	Loominguliste laste ring „Jutupaunikud”	15
Pärnu Keskraamatukogu	3D pliiatsi päevad	29
Vändra raamatukogu	Laste jututuba	29
	Kuidas töötab postiteenus	16
	Vändra ajalugu	18
Vihtra raamatukogu	Lasteraamatu ettelugemispäev pühendatud Jaan Rannapi 90. sünnipäevale. Katkendeid raamatust „Nublu“. Raamatutegelaste joonistamine, ühispildinäitus	13
Pärnu-Jaagupi raamatukogu	Ramsi Sõpsid tähistasid lumememmede päeva	10
	Lugemisisu programmi lõpetamine	34
	Noortemalevaga koostöös lauamängu koostamine	10
	Ramsi Sõpsid alustasid algusest A ja number 1	7
	Kuuendikud valmistumas õpioskuste olümpiaadiks	6
	Ramsi Sõpsid õppisid õunateadust	8
	Oktoober Uus Lugemisisu hooaja avamine	101
	Ramsi Sõpsid kujundasid kirjamarke	8
	Ramsi Sõpsid tähistasid mardipäeva	8
	Ramsi Sõpsid tutvusid karude talveeluga	9

	Ramsi Sõpsid ehtisid raamatukogu	9
	Ramsi Sõpsid pidasid jõulupidu	7
Vahenurme raamatukogu	Raamat „12 kuud“	7
	Raamatuga sõbraks	6
	Lasteaed raamatukogus	11
	Oskan lugeda	5
	Veereb Kakuke ja kasvab Naeris	8
	Üks vihmapäev	5
	Jõulu ootus	5
Kaisma raamatukogu	Raamatukogusõprade ring „Ruudi meisterdamine”	8
	Raamatukogusõprade ring „Sügiseluule”	6
	Raamatukogusõprade ring „Ümbriku voltimine”	7
	Raamatukogusõprade ring „Roosi meisterdamine”	8
	Raamatukogusõprade ring „Lehevaimud”	8
	Raamatukogusõprade ring „Mark tähekesele”	6
	Raamatukogusõprade ring „Kaart isale”	3
	Raamatukogusõprade ring „Tähemängud ja mõistatused”	5
	Raamatukogusõprade ring „Ingel”	6
	Ettelugemine lasteaialastele „Tähekesest”, mängimine	8
	Raamatukogusõprade ring	6

	„Lumememm”	
	Raamatukogusõprade ring „Kuusk karvatraadist”	8
	Raamatukogusõprade ring „Kaunistatud kingikott”	6
	Raamatukogusõprade ring „Kaart kuusega”	6
	Raamatukogutund „Uute raamatute tutvustamine” 1. klass	
	Raamatukogutund „Perioodika” 3. klass	
	Raamatukogutund „Uued raamatud”	
	Raamatukogutund „Raamatukogu plaani joonistamine” 5. klass	
	Raamatukogutund „Eesti keele töölehtede täitmine” 4. klass	
Tootsi raamatukogu	Teatmeteoste kasutamise õpetamine . 8-9 kl	9
	Töötuba. Emadepäevaks kaartide valmistamine, mai	8
	Lugemistund 4.-5. kl, oktoober	12
	Tutvumine raamatukoguga 1. klassile, september	7
	„Karupoeg Puhh-100“ Lugemis- ja värvimisnädal raamatukogus 1-5 kl., september	15
Võiste raamatukogu	Ettelugemispäev Päikeskiire rühma lastega – lugesime raamatut „Mutionu pidu”	6

	Ettelugemispäev Rannakarbi rühma lastega lugesime raamatut „Vapper siil”	8
	Ettelugemispäeva tähistamine Tahkuranna Lasteaed- Algkooli lastega. Ülevaade kaasaegsest Eesti lastekirjandusest.	36
Virtsu raamatukogu	Ettelugemispäev lasteaias „Ega mets tühi ole”, Renne „Hunt”	9
	7. kl raamatukogu kasutamise tund, info-otsing	9
Vatla raamatukogu	Kaks õudukaõhtut	22
	Multikaõhtu	17
Kõmsi raamatukogu	Emakeelepäeva tähistamine	24
	Ettelugemispäev	18
	Lugemisisu kokkusaamised 6x	48
	Ettelugemistunnid lasteaias 5x	35
	Aabitsapidu 1. kl.	11
Lihula raamatukogu	Ettelugemispäev	5
Kihnu raamatukogu	Ettelugemispäev	35
Häädemeeste raamatukogu	Ettelugemispäev	10
	Lugemisisu	10
	7 -kl külaskäik raamatukokku Näitus: Meeste Käsitöö	10
	Õpilastööde näitus	12
Treimani raamatukogu	Lugemisisu lõpupidu	35
	Treimani Raamatukogu 100	30
	Ettelugemispäev eesti lasteluulega	24
	Loeme jälle uue lugemisisu programmi avaüritus	32

Lindi raamatukogu	Lasteaia vanemale rühmale ajakirja Täheke tutvustus ja ettelugemine.	7
	2., 4 kl. raamatukogutunnid	8
	1, 2, 4 kl. ettelugemine Lasse Maia detektiivbüroo sarjast „Ajalehe mõistatus“ ja ajakirja Hea Laps tutvustus.	16
	Esimesele klassile L.Tungla luuletuse „Raamatukogus“ ettelugemine, arutelu luuletusest. Raamatukogu kasutamise reeglite tutvustamine.	6
	Lasteaia vanemale rühmale T.Toometi raamatute „Kodused asjad“ ja „Vana aja lood“ tutvustamine ja ettelugemine. Jutustamine lastele oma lapsepõlve jõuludest.	7
Paikuse	LUGEMISPESA, kord nädalas	164
	Lugumisisu teematunnid	150
	Osavallapäev, märkide töötuba	50
	„Muinasjutufestival“ kohtumine Piret Pääriga	100
	Interaktiivne viktoriin Kahoot keskkonnas algklassiõpilastele, lastekirjanduse teemal	123
	„Lugemisisu karneval“	75
	Kohtumine Jaanus Vaiksooga	80
	Kohtumine Anneli Viluga	25
	Advendiaegne teematund „Meil metsas kasvas kuuseke“	125
Surju raamatukogu	Lugemisisu 2 x	26
Uulu raamatukogu	Lugemisisu	39

	Kohtumine kirjanikuga – Andrus Kivirähk	50
	Raamatukogu sünnipäev	25
	Põhjamaade kirjanduse nädal	40
	Raamatukogutunnid	90
Are raamatukogu	Lugemisisu tund 3. klassile. Uute raamatute tutvustus	16
	Are Kooli veebimälumäng 3. voor	125
	Lugemisisu illustratsioonitund 2. klassile	16
	Sipsikutund 1. klassis	20
	Are Kooli veebimälumäng 4. voor	130
	Are Kooli veebimälumäng 5. voor	121
	Are Kooli veebimälumäng 6. voor	128
	Kirjandusmängu Pärnumaa maakondlikuks vooruks ettevalmistus ja osalemine	3
	Lugemisisu õuetund 2. klassile „Linnud“	16
	Lugemisisu pidulik lõpuüritus	11
	8. klassi esmatutvus raamatukoguga	12
	Raamatukogutund 5. klassile „Mis on teabekirjandus?“	24
	Suvised lugemisbingo lõpuüritus	14
	1. klassi külaskäik raamatukokku „Raamatute imeline maailm“	12
	Lugemisisu illustratsioonitund 2. klassile	21

	Lugemisisu tunnid 4. klassile „Teeme ise ajakirja“	16
	Lugemisisu tund 1. klassile „Raamatu teekond“	12
	Lugemisisu tunnid 3. klassile „Teeme ise ajakirja“	16
	„Klaabu, Topi, Nublu ja teised vahvad sellid“ (Jaan Rannap 90) 3. ja 4. klassile	32
	Uuema noortekirjanduse tutvustus 8. klassile	12
	Põhjamaade kirjanduse nädal „Unistused ja igatsused“ 3. ja 4. klassile	32
	Põhjamaade kirjanduse nädal „Unistused ja igatsused“ 1. klassile	12
	Uuema noortekirjanduse tutvustus 7. ja 9. klassile	29
	Uuema noortekirjanduse tutvustus 5. klassile	25
	Tori valla raamatukogu II lasteraamatupäev	15
	Lugemisisu tund 2. klassile	21
	Jõulueide jututuba	22
Sauga raamatukogu	„Lugemisisu“ programmi lõpetamine	26
	Suvised „Lugemisbingo“ lõpetamine	3
	„Lugemisisu“ programmi tutvustamine 3. klassile	17
	„Lugemisisu“ programmi tutvustamine 2. klassile	21

	„Lugemisisu“ programmi tutvustamine 1. klassile	22
	Ettelugemispäev Jänesselja lasteaia Lepatriinu 16 rühm	16
	Ettelugemispäev Jänesselja lasteaia Nublu rühm	10
	Tori valla raamatukogu II lasteraamatupäev	9
	Piparkoogi maailmaga tutvumine Jänesselja 10 lasteaia Mõmmiku	10
Sindi raamatukogu	Lugemiskoorte programm „Lugemine käppa“	18
	Lugemisisu 2020/2021 programmi lõpetamine	57
	Suvine lugemisbingo	37
	Väljakutse Tund enne und mobla peost naudi und	12
	Lugemisisu alustamine	150
	Ettelugemispäevad „Ega mets tühi pole“	20
	Tori valla raamatukogu II lasteraamatupäev	15
	Viktoriin Pärnumaa ajaloost Sindi ja Paikuse 13 Noortekeskuste noortele	13
Suigu raamatukogu	Tori valla raamatukogu II lasteraamatupäev	15
	Lugemisisu Lepatriinu rühmale (2 korda)	24
	Ettelugemispäev lasteaia (2 rühma)	21
Tori raamatukogu	Suvine lugemisbingo	3
	Lugemisisu autasustamine	20

	„Harry Potteri“ viktoriin	5
	Tori Põhikooli lugemisbingo	3
	Raamatukogu tutvustus lasteaiale	30
	Raamatukogutunnid Tori Põhikooli õpilastele	410
	Tori valla raamatukogu II lasteraamatupäev	9
	Lõimingupäev Tori Põhikooliga	100
Urge raamatukogu	Tori valla raamatukogu II lasteraamatupäev	8

LISA 5. Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine

Pärnumaa raamatukogudes on kasutusel raamatukoguprogrammid URRAM ja RIKS. Lääneranna 7 raamatukogu kasutavad RIKS programmi. URRAM-i töörühma liige edastab programmi info kõikidele maaraamatukogudele ja nõustab raamatukoguhoidjaid.

Enamik maakonna raamatukogudest komplekteeris oma kogusid keskraamatukogu kaudu, ise komplekteerisid jätkuvalt Surju ja Tootsi raamatukogud. Lääneranna valla URRAM-i programmi kasutavate Koonga, Lõpe, Saulepi ja Varbla raamatukogude teavikute komplekteerimine toimus Pärnu Keskraamatukogu kaudu. RIKS-programmi kasutavad Lihula, Tuudi, Metsküla, Kirbla, Kõmsi, Virtsu ja Vatla raamatukogud tellisid raamatuid enamasti Rahva Raamatust ja töötlesid ise. Vallaraamatukogud on sellise töökorraldusega rahul, sest:

- see tagab korrektse teavikute töötlemise ja eksemplarikirje koostamise;
- iga raamatukogu tellib uudiskirjanduse ise ja jälgib lähedalasuvate raamatukogude tellimusi. Koondtellimused edastab kirjastustele maakonna keskraamatukogu ja hulgitellimuse korral saab suurt allahindlust;
- järelkomplekteerimine on väga vajalik ja järjepidev töö, mida kõige paremini teeb maakonna keskraamatukogu;
- töödeldud uudiskirjandus viiakse 2x kuus valdade raamatukogudesse ja see tagab kohese uudiskirjanduse laenutusse suunamise;
- regionaalpoliitiliselt on õigem jätta komplekteerimine ja töötlemine kohapeale, sest kohalikke vajadusi ja probleeme oskavad piirkonna töötajad kõige paremini lahendada.

Seoses sellega, et 2021. aasta statistilise aruande elektrooniliselt esitamise võimalus viibis, võib tulla arvulistes näitajates erinevusi. Esmase arvandmete analüüsi saime koostada tänu sellele, et Pärnu Keskraamatukogu säilitab kõikide maakonna raamatukogude statistilised aruanded läbi aastate. Loodame, et tulevikus sellist olukorda enam ette ei tule.

Maakondlikud täiendkoolitused toimusid 6 korral. Seoses pandeemiaga soovisid osad raamatukoguhoidjad ainult veebikoolitusi, kuid ülekandetehnika puudumine seda veel ei võimaldanud. 2021. teisest poolest alates saadetakse koolitusel osalejatele tagasisideküsitlus,

kus nad saavad 5-palli süsteemis hinnata rahulolu koolituse teema, esineja ning korraldusega. Samuti saavad kõik kirjutada, mis koolituse juures meeldis või ei meeldinud. Tagasisidest saadud ettepanekuid arvestatakse 2022. aasta koolitusplaani koostamisel. Enamasti on raamatukoguhoidjad koolitustega ning teemadega rahul, oluliseks peetakse, et esinejad tuuakse nõ koju kätte. Suurimat vajadust tuntakse digikoolituste ja erinevate maade kirjandust tutvustavate koolituste järgi.

2 korda kuus toimusid Pärnu Keskraamatukogu peaspetsialistide veebikoosolekud valdade keskraamatukogude direktoritega. Koosolekutel anti ülevaade keskkogude direktorite koosolekutel räägitust, uutest arengutest, ERÜ tegemistest, komplekteerimisest. Vallaraamatukogude direktorid said jagada oma rõõme ja muresid. Veebikoosolekute traditsioon jätkub ka 2022. aastal. Lisaks loodi ka paremaks infovahetuseks valdade keskraamatukogude direktoritega ühine meili-list.

Keskraamatukogu spetsialistid käisid nõustamas 14 raamatukogus kogude korrastamist.

Audru ja Lavassaare raamatukogus aitasid keskraamatukogu töötajad teha inventuuri.

Oleme rõõmsad, et Pärnumaal on hästi toimiv raamatukoguvõrk mis tegutseb ühiste eesmärkide nimel.